

H. Sept.

39

R

76. Sept. 39.

No 793.

Miss Danice

R

793

Incerti Auctoris

(qui vergente Seculo XIII. vixisse videtur)

CHRONICA DANORUM,

& præcipue

SIALANDIÆ,

Seu

Chronologia Rerum Danica-
rum ab Anno Christi MXXVIII.
ad Ann. MCCLXXXII.

cum

Appendice Chronolog.

usque ad Ann. MCCCVII.

ex veteri Membrana eruit, primusque
edidit

Arnas Magnæus.

LIPSIÆ,

Apud Joh. Ludovicum Gleditsch.
Anno M DC XCV.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

MM

WW

MM

WW

MM

Illustrissimo atque Excellentissimo

DOMINO,

DNO. MATTHIÆ
MOTH,

Ordinis Danebrogici Equiti
Aurato,

Sacr. Reg. Maj. Daniæ &
Norvegiæ

Secretario Supremo,
Status, Justitiæ & Cancellariæ
Consiliario &c. &c.

Patrono ac Mæcenati

observantissime colendo:

Illustrissime ac Excellentissime

DOMINE,

Mæcenas Optime.

UT præsentem Tibi
libellum dedicem,
duo præcipue me
moverent. Unum
mihi commune est cum plu-
rimis illorum, qui scripta
sua, Illustrissimo nomine
Tuo

Tuo insignita, certatim ad
 Te conferunt: Nempe tam
 propè ab honoris fortunæ-
 que culmine Tuæ Te posu-
 erunt virtutes, ut benè se
 facere arbitrentur, quot-
 quot suis Illustrissimum no-
 men Tuum operibus præ-
 figunt. Altera scriptio-
 nis hujusce causa me sin-
 gulariter spectat, estque
 priori longè gravior: Sci-
 licet ex quo inter clientes
 Tuos locum obtinui, tot
 tantisque me beneficiis af-
 fecisti, quot quantav enun-
 quam expectare potuif-
 sem, etiamsi alias (si vera
) (3 fate-

fatear) magna semper à Te
speraverim. Scio quidem
non capere hanc episto-
lam vel brevissimam eo-
rum commemorationem;
nec fortè me, si singula pro-
lixè prædicare vellem, mul-
tum gratiæ ea propter à Te
reportaturum, quem lau-
des, etiam meritissimas, ge-
nerose spernere, Tuoque e-
gentibus patrocinio non,
captandæ gloriæ ergo, sed
innatâ animi bonitate, pio-
que de aliis benemerendi
studio opitulari satis con-
stat. Interea honesti no-
minis parum studiosus esse,
imò

imò infamiam nil metuere
viderer, si tot beneficia, eti-
am palam à Te accepta, ta-
cendo, eadem quasi diffi-
mularem. Arripio igitur
illam, quæ circa hujus libel-
li editionem sese tam opor-
tunè offert, Tibi gratias a-
gendi occasionem; men-
temque venerabundam ac
gratum erga Te animum
per hunc interpretem sub-
missè denuncio. Extol-
lant (& extollent certè si
quis virtuti honos) qui di-
gnè id facere possunt, Tu-
am in Regem fidem, in Pa-
triam amorem, in rebus ge-
ren-

rendis prudentiam, indu-
striam, æquitatem, de fin-
gulis benemerendi studi-
um: adjiciant magnam,
quâ polles, eruditionem.
Ego, quod sine dedecore
omittere nequeo, maxima
Tua in me merita gratus u-
bique agnoscam. Accipe
ergo, Illustrissime Domi-
ne, quem nunc transmit-
to, libellum, Tuæ in me bo-
nitatis, & meæ erga Te ob-
servantiæ testem perpetu-
um: eumque placido &
benigno, uti me solitus es,
vultu aspice. Deus Te pa-
triæ, Per-illustri familiæ,
ami-

amicis ac bonis omnibus
diu conservet incolumem,
& res Tuas ubique feliciter
cadere jubeat: ita voveo
Lipsiæ Die XII. Augusti,
An. Christi M DC XCV.

ILLUSTRISSIMÆ
EXCELLENTIÆ TUÆ

Humillimus Cultor & Client

Arnas Magnæus

Lectori Benevolo S.

QUod in tui gratiam nunc editum vides Chronicon L. B. ante aliquot annos, cum in Thomæ Bartholini, viri de me optimè meriti (cujus præmaturâ morte Antiquitates Septentrionis irreparabile damnum fecerunt) familia viverem descripsi ex pervetusto codice Membraneo Bibliothecæ Academicæ Hafniensis. Illo ante quinquaginta circiter annos usum esse video *Stephanum Johannis Stephanium*, qui suorum in Notas ad Saxonis Grammatici Historiam Danicam Prolegomenon Capite VIII. ita scribit: *Asservatur quidem in Regiâ Bibliothecâ Hafniensi* (sic Academicam nuncupat) *codex vetustus MS cui ad calcem hæc leguntur: Saxo cognomine Longus miræ & urbanæ eloquentiæ clericus. Item eorundem Prolegomenon Capite XX. ubi Saxonis laudatores, singulorumque de illo verba recenset: Auctor vetustissimus cujus meminit Codex MS Regiæ Bibliothecæ Hafniensis: Saxo cognomine Longus, miræ & urbanæ eloquentiæ clericus. Quod Saxonis encomium in præsentī Chronico pag. 10. ad verbum legitur. Eundem codicem Lyschandrum in Præfatione ad Opus Genealogicum Regum Daniæ; & ante eum Jonam Venusinum in*
iis,

iis, quas de Fabula quæ pro Historia quam sæpissimè venditatur, seculi hujus anno quinto Hafniæ disputavit, Thesisibus secutos esse existimat dictus *Stephanus* citato Capite VIII. quorum tamen neuter, si rectè memini, illum expressè allegat. *Hvitfeldium* etiam in egregio illo Regum Daniæ Chronico, quod circa præsentis seculi initium elaboravit, eodem alicubi usum fuisse crediderim, de quo nunc ulterius disquirere non possum, opere illo destitutus. Nec alium quam hunc, de quo sermo est Bibliothecæ Hafniensis codicem intellexit ante laudatus *Bartholinus*, ubi inter manuscriptos libros, quibus in suo Antiquitatum Danicarum opere concinnando usus est, *Chronicam Sialandicæ* numeravit. Itaque paucissimis hætenus lectus liber, nec nisi in unico hoc codice, quantum constat, superstes, nunc tandem in lucem publicam prodit: in quo quid mihi vindicem, præter exscribendi emendandique laborem, ac breves, quas in inferiori margine aliquoties addidi, annotatiunculas, non habeo. Emendationem quod attinet, primum vitiosam scribendi rationem, dictæ membranæ cum aliis indocti illius seculi monumentis communem, ad hodiernæ orthographiæ leges per totum opus correxi: ac deinde ipsum Chronici contextum ab innumeris, quas scribæ (auctoris enim, autographum non esse hunc codicem inde liquet, quod errores exhibeat, quos librarium, similibus literarum, abbreviaturarumque, ut vocant, ductibus deceptum, commisisse apparet.) incuriâ contraxerat, mendis repurgavi; additis etiam, ubi o-

pus esse videbatur nonnullis: quæ tamen, ut di-
gnosci queant, duobus semicirculis ubivis inclusi.
Inter ea quæ mutavi, sequentia tantum commemo-
ratione digna existimo: Pag. 2. lin. 6. pro *Nam* &
divini, Membrana habet *Jam* & d. pag. ead. lin. 26.
Membr. h. *multitudinem armorum*. pag. 5. lin. 20.
pro *aut potens* Membr. habet *at potens*. pag. 9. lin.
16. Membr. h. *consolationis officio*. pag. 10. lin. 21.
Membr. h. *sacerdotium adoraret*. pag. 12. lin. 3.
Membr. h. *librum meditationum*. pag. 17. lin. 13.
Membr. h. *non solum cum pueris*. pag. 18. lin. 8.
pro *Judicet inter nos* Membr. habet *Inducet inter*
nos. pag. 20. lin. 5. Membr. h. *Bellum fuit Laling*.
pag. 22. lin. ult. Membr. habet *obstrusas nat.* quam
vocalam, etiamsi inter mendas referri non merea-
tur, immutare tamen visum est, cum Codex Bran-
denburgensis & editio Tissieri illius loco *abstrusas*
habeant, vid. inf. pag. 94. lin. 21. Pag. 26. lin. 20.
pro *pertinuisse* Membr. hab. *pertinuisse*. pag. 30.
lin. 6. Membr. h. *ad octam*: ex quo præter *octavam*
nil effingere potui. pag. ead. lin. 20. pro *sit præsen-*
tatus Membr. hab. *sic præf.* pag. 32. lin. 25. pro *an-*
te lucem Membrana habet añ, (i: ante) lucañ,
quarum ultimam vocem legere nequeo, nec quid
significet diu rimari placet: librarii errorem esse
arbitror: *ante lucanus* aliquando inde formare,
volui, sed obstat abbreviaturæ ratio. pag. 33. lin. 15.
Membr. h. *lenta sui argumentatione* pag. 36. lin. 7.
Membr. h. *omnes autem infirmitates*. pag. ead. lin.
13. Membr. h. *ictu fulguris*. pag. 41. lin. 13. Mem-
br. h. *dissimilatrix*. pag. 44. lin. 22. Membr. hab.

reuerentissimum. pag. 45. lin. 5. pro *suspiciebat*
Membr. h. *suscipiebat.* pag. 47. lin. 3. pro *auferunt*
Membr. h. *afferunt.* pag. 49. lin. 16. Membr. hab.
Predicator Dux. pag. 55. lin. 16. Membr. h. *Con-*
signanter. pag. 56. lin. 20. pro *ex hac luce* Membr.
h. *in hac luce.* pag. 68. lin. 3. Membr. h. *Farmer Scla-*
vos. pag. ead. lin. 10. pro *restituerunt* Membr. h. *re-*
stituerunt. pag. 72. lin. penult. Membr. h. *Comitis*
Holzsat. pag. 74. lin. 23. Membrana habet *Castrum*
Lauhol. Cæteros quos correxi librarii errores re-
censere inutile duco, cum plurimi eorum ejusmo-
di fuerint, ut à quouis facile emendari potuissent.
In reliquis MStum codicem religiosè secutus sum,
eo tantum excepto, quod ille annorum Christi nu-
meros à MXXVIII. usque ad MCCCVII. perpetuâ
serie continuatos exhibeat, eorumque ultimo se-
quentes versus subjungat:

*Hanc chronicam nulli manui liceat replicare,
Munda satis nisi quæ fuerit, penitus quoque sicca,
Nam manuum sudor libros deurpat & udor.*

ego vero in hac meâ editione omnes quâ
MCCLXXXII. sequuntur numeros, utpote ab an-
tiquo illò librario nudos relictos, una cum inutili-
bus hisce versibus defecuerim, atque ex reliquo or-
dine illos similiter omiserim, qui vel nudi stete-
runt, vel ab aliena manu adscripta quædam habue-
runt. Atque hæc hæctenus de ipsâ Chronici edi-
tione. De auctore illius nunc paucis dicendum.
Ei quid nomen fuerit, ignorare cogimur, quippe
quod libro suo annectere ipse vel noluit, vel negle-
xit: nec ullus ab illius ævo Scriptor, quantum
scie

scio, annotavit. Danus quin fuerit, certè in Daniâ vixerit, non est quod dubitemus; quis enim res in alienâ terrâ gestas tam minutè colligeret? Sacri ordinis virum fuisse, ipsa opus passim indicare videtur, nec fermè secularium, uti vocant, quisquam, illius ætate tantam lingvæ Latinæ vel eruditionis cognitionem habuit, ut ad libros conscribendos aptus esset. Circa annum MCCLXXXII. obiisse illum, ex eo colligo, quod Chronicon suum ulterius non produxerit. Quod si ipsum, annorum Christi numeros, quos in membrana usq; ad MCCCVII. extendi superius monui, continuasse, ac versibus ante adductis opus suum clausisse velimus, (quod tamen librario melius convenire videtur) certè in dicto anno MCCCVII. calamus deponere voluit, grandioris ætatis, ac per eam appropinquantis mortis, ut credi par est, ratione habitâ. Sed de his plus satis. Quod superest L. B. tuum erit de hac meâ opellâ candidè judicare; quæ si tibi probetur, impensè mihi gratulor. Sin minus, post Pithœi, Canisii, Qvercetanorum, Goldasti, Freheri, Pistorii, Reuberi, Urstisii, Lindenbrogii, Labbei, Stephanii, Schefferi, Maderi, Meibomiorum, Twysdenii, Mabillonii, Galei, aliorumque, qui præsentibus hisce similia, certè quædam non meliora, docto hocce seculo in lucem protraxerunt, celeberrima nomina me recipiam; jure ut arbitror exigens, ne mihi id vitio vertas, quod eruditissimus quisque iis hætenus laudi duxit. Habeant istiusmodi monumenta suos nævos; scateant barbarismis; refeant interdum ea, quæ lectu planè sunt indigna: at-

tamen sine illis veteris ævi historiam cognoscere,
neq̃vicq̃vam laboramus. Et sane quantum ad
præsens Chronicon, invenies ibi non pauca, quæ
in aliis Danicæ historiæ scriptoribus frustra quæ-
res: Offendes illa, unde Adami Pontificum Bre-
mensium Historiam uno & altero loco emendare
poteris: ut alia, quæ in illius encomium dici pos-
sent, præteream. Antequam hisce finem impo-
nam, ad Auctoris nostri pag. 6. notari volo, verba
illa: *ut supra notatum est*, quæ forte aliàs eò quem-
quam deducerent, ut libello huic nonnulla deesse
crederet, cum de Erico & Nicolao nihil præcedat:
non ad hos duos, sed tantum ad tres priores Sveno-
nis filios referenda esse. Res clarior erit, si dictum
locum ita distingvas: *Suen -- genuit quinque fili-
os, -- qui singuli secundum ætatis ordinem regna-
bant. Haraldus primò, deinde Sanctus Kanutus,
-- post quem Olaf Fames (post hunc Ericus cogno-
mine Egothæ. Postremo Nicolaus,) ut supra no-
tatum est.* Atque hæc sunt, Lector Benevole, de
quibus mihi hac vice tecum agendum erat: De
cætero vale & me favore comple-
tere.

Incipit Chronica Dano- rum, & præcipuè Sia- landiæ.

XXVIII. Sanctus Olavus,
Rex Normannorum, in
Sticlastath martyrizatus est;
de quo sic reperitur in hi-
storiis: *a*) Inter Knut Regem
Danorum & Olef Regem

Normannorum continuum bellum fu-
it: nec cessavit omnibus diebus vitæ e-
orum; Danis pro Imperio certantibus,
Normannis vero pugnantibus pro li-
bertate. In quâ re justior mihi visa est
causa Olaf, cui bellum necessarium
(magis) fuit quam voluntarium. Si-
quando tempus à bellorum motibus
quietum erat, idem Olaf iudicio & ju-
stitia regnum gubernavit. Dicunt
A eum

*a) Vide M. Adami Histor. Pontificum Bremens.
lib. II. capp. 40. & 43. Item lib. III. capp. 13.
18. & 19.*

“eum inter cætera virtutum opera ma-
 “gnum zelum Dei habuisse, ut maleficos
 “de terra disperderet; quorum nume-
 “ro cum tota barbaries exundet, præci-
 “puè vero Noruegia regio talibus mon-
 “stris plena est. Nam & divini, & au-
 “gures, & magi, & incantatores, cæteri-
 “que satellites Antichristi habitant ibi;
 “quorum præstigiis & miraculis infeli-
 “ces animæ ludibrio dæmonibus haben-
 “tur. Hos omnes & hujusmodi beatif-
 “simus Rex Olaf persequi decrevit, ut
 “sublatis scandalis firmitus in regno suo
 “calefieret christiana religio. Tandem
 “ferunt beatissimum Regem seditione
 “Principum, quorum mulieres ipse pro-
 “pter maleficia sustulit, à regno depul-
 “sum Norwagiæ. Et regnavit Knut in
 “Norwagiâ simul & Daniâ, & quod nul-
 “li Regum prius contingere potuit, & in
 “Angliâ. Olaf vero totam spem suam
 “in Deo ponens ad compremendos Ido-
 “latras denuò bellum restaurat. Ita-
 “que de Rege Sveonum, cujus filiam
 “habuit, & de populis Insularum infini-
 “tam congregans multitudinem arma-
 “torum, patrium regnum armis rece-
 “pit. Rex igitur christianissimus, for-
 titu-

itudine in hostes, & justitia in suos ce-
 lebris, ad hoc se in regnum credidit.
 restitutum, ut jam nunc nemini parce-
 re debuisset, qui vel magus permanere
 vellet, aut Christianus fieri nollet. Et
 jam ex magnâ parte votum implevit,
 cum pauci, qui remanserant ex magis,
 (in) ultionem eorum, quos rex damna-
 vit, etiam ipsum obtruncare non dubi-
 tant. Fertur idem Rex, in papilione
 dormiens, somnium vidisse; cumque
 supervenirent hostes adhuc illo quie-
 scente, Dux sui exercitus, Phin nomine,
 accedens Regem suscitavit. Tunc ille
 suspirans: O quid fecisti? inquit; vide-
 bam me per scalam, cujus vertex fi-
 dera tangeret, ascendisse; Heu jam
 perveni ad summum illius scalæ, cœ-
 lumque mihi apertum est ingredienti,
 nisi tu me suscitando revocasses. Post-
 quam visionē vidit Rex circumventus
 à suis Baggonibus, quorum maximus &
 præcipuus sceleris auctor erat, ut fertur,
 quidam nomine Calf bonde, occiditur &
 martyrio coronatur. Regnavit autem
 annis XII. in Norwegiâ. Ferunt il-
 lum quidam in gratiam Kanuti Regis
 Danorum latenter occisum, quod & ve-

“rum esse non diffidimus, eò quod reg-
 /vi “num ejus invasit. Transiit ad Domi-
 “num anno ab incarnatione Domini ut
 “supra notatum est, feria quartâ, Augu-
 “sti Kal. III. omnibus Septentrionalis o-
 “ceani populis æterno cultu & devotissi-
 “mâ veneratione memorabilis. Haral-

MXLIIII. Sven fa-
 ctus est Rex.

MLXXIII. Obiit
 Swen, cui suc-
 cessit Harald fili-
 us ejus primus.

MLXXX. Obiit,
 Haraldus, cui
 successit Kanu-
 tus.

MXC. Rex Kanu-
 tus martyrizat-
 us est in Othins-
 hö, cui successit
 Olef frater ejus
 cognomine Fa-
 mes.

“dus quidam frater
 “ Regis Olavi &
 “Martyris vivente
 “ adhuc germano
 “ Constantinopo-
 “lim exul abiit, ubi
 “multa contra Sar-
 “racenos gessit,
 “prælia. Is defun-
 “cto fratre, cum in
 “patriam revoca-
 “tus esset, omnia
 “Danorum mariti-
 “ma ferro vastavit
 “ & igne: Sven
 “Rex Danorum
 “terga vertit. Inter
 “Haraldum & Suen

“prælium fuit omnibus diebus vitæ eo-
 “rum. Iste Haraldus, licet multis im-
 “peraret nationibus, propter avaritiam
 &

& crudelitatem suam omnibus erat in-
 visus. Multæ ecclesiæ per illum diru-
 tæ, multi Christiani ab illo necati sunt. Serviebat ille maleficis artibus, non at-
 tendens miser, quod sanctissimus ger-
 manus ejus pro amplectendâ norma
 Christianitatis certavit usque ad mor-
 tem. Cujus egregia miracula testan-
 tur quam carus Deo fuerit, quæ cotidie
 ad sepulcrum ejus operatur Dominus.
 Videbat hæc ille derelictus à Deo, nihil-
 que compunctus; oblationes quoque
 ac thesauros, qui summa fidelium de-
 votione collati sunt ad tumultum fra-
 tris, Haraldus uncâ manu corradens
 militibus disperfit. Propter quam cau-
 sam cum eum Archiepiscopus incre-
 passet, sprexit eum, dicens se nescire
 quis sit Archiepiscopus in Norwegia
 aut potens nisi solus Haraldus. Et
 plurima alia mala fecit & dixit, quæ su-
 perbiæ ejus proximam intendebant ru-
 inam. Nam parum post exceptus ab
 Anglis, cum super eos prælium induce-
 ret, ibidem cum omnibus suis extinctus
 est. Post mortem Harthæknut Ma-
 gnus filius Sancti Olavi regnavit in Nor-
 wegia simul & Dacia. Mortuo vero Ma-

gno Suen filius Æstrith suscepit regni gubernacula, qui genuit quinque filios, forma speciosos, qui singuli secundum ætatis ordinem regnabant. Haraldus primò, deinde Sanctus Kanutus, qui requiescit in Othinshö. Post quem Olaf Fames. Post hunc Ericus cognomine Egothæ. Postremo Nicolaus, ut supra notatum est. β.

MXCVI. Obiit Olaf Fames, cui successit Ericus Bonus, sepultus est autem in Rodos insulâ exul & peregrinus.

MXCVIII. Exordium Cisterciensis ordinis: id est Grisei monachi tunc inceperunt primùm manifestè.

MXCIX. Capta est Hierusalem à Christicolis, & factus est concursus peregrinorum illuc.

MCI. Obiit VI. Idus Julii Ericus Rex, qui cognominatus est Egothe, cum Botildâ Reginâ, uxore sua legitima, in itinere Hierosolymitano, in Cipro insula. De ipso ita refertur, quod cum Romam pervenisset, patriæ suæ consulens libertati, à Domino Papâ pallium impetravit. Quo regno suo transmissò, inceptæ peregrinationis suæ iter peragere fategibat.

β) vide præfationem ad Lectorem.

gebat. Interim imminente termino
tanti viri laboris, correptus febre diem
sui transitus, divinâ providentiâ largien-
te, assistentibus prædicebat ; locum eis
assignans, quo humari optabat. Intu-
entibus his loci importunitatem & affir-
mantibus neminem ibi sepeliri posse, ait :
Domini est terra, qvi & si inde me pro-
jecerit, extra cæmiterium sepelite. Re-
gis sermo adimpletur : die quâ prædi-
xerat moritur ; ubi optavit, sepelitur ;
& factus est in pace locus ejus. Mirabi-
le miraculum : Locus ille, qui omni mor-
tuo illocalis antea exstitit, Rege sepulto,
cujuslibet sepulturæ de cætero satis aptus
apparuit. De eodem Erico ita legitur
in Gestis Danorum: γ) Regnante eo,
agrorum habitus in tantam ubertatem
excessit, ut singuli annonæ modii toti-
dem denariis permutarentur. Sed &
continuis regni ipsius annis eadem a-
gris ubertas incescit. Quo evenit, ut
non solum ex morum, sed etiam ex
temporum placidissimo usu Boni no-
men acciperet. Hujus viri virtutes
summatim cognoscere tædio non fit.
Nam præter ingentia animi decora,

A 4

fin-

γ) Vide Saxōnem lib. XII. in Erici Boni vita.

“singularibus naturæ incrementis eve-
 “ctus, admirabili corporis magnitudine
 “eò proceritatis excefferat, ut cætero-
 “rum vertices humero superaret. Nec
 “longitudini inconcinna soliditas fuit, ut
 “totam ejus compagem exactissimo na-
 “turæ ingenio exsculptam elaboratam-
 “que putares. Igitur ut corpore nul-
 “lum, ita nec robore parem habuit. Ha-
 “stæ aut lapidis jactu sedens stantes vin-
 “cebat, neque illi situs, quo minus forti-
 “tudinis suæ experientiam ederet, offi-
 “cere potuit. Eodem corporis situ ex
 “robustissimis duos simul luctâ aggredi-
 “ebatur, dumque alterum attrectaret,
 “alterum genibus oppressum urgebat;
 “nec ante destitit, quam prius hunc, de-
 “inde illum pedibus subjiciendo, ambo-
 “rum manus post terga vinciret. Nec
 “minori robore funiculorum certamen
 “exhibuit. Quippe unum dextrâ, alte-
 “rum sinistrâ continens, eorum extre-
 “ma quatuor præstantibus robore ex ad-
 “verso distrahenda commisit. Quibus
 “(eum) neq̃ vicquam sede sua detrahere,
 “laborantibus, ipse funem utrumque
 “modo dextrâ, modo læva corripiciens,
 “ingenti fortitudine effecit, ut aut tenen-
 tibus

tibus restim excuteret, aut eosdem ad se magnopere (renitētes appelleret, funemque ducere) nequeuntes sequi cogeret. Eidem quoque speciosissimus vocis habitus fuit. Equidem conciones non solum præstanti facundiâ, sed etiam tantâ pronunciationis amplitudine celebrabat, ut in actionibus non solum à præsentibus, sed etiam à procul positissimè exaudiretur. Præterea ad conciliandum sibi popularium benevolentiam, in extrema actionum suarum parte mandati loco subnectere consueverat, ut viri conjuges suas ac liberos, nec non & servos, cum primum domos redissent, sub ejus titulo consalutationis officio prosequerentur. Sciendum, quod supra memoratus Rex tres filios, de quibus mentio fit, procreaverit; quorum duos de thoro alieno, id est Haraldum & Ericum, qui cognominatus est Einune, post discessum suum super regni tutelam constituit. Kanutum vero, qui postea martyrizatus est, ex legitima sua, videlicet Botildâ Reginâ, natum, Skielmoni illustri viro reliquerit. Eodem igitur anno, quo defunctus est Ericus Egothe, Dani abjecerunt Haraldum propter

crudelitatem ejus, & Nicolaum fratrem
Erici Egothe super regnum regendum
constituerunt. Nicolaus igitur genuit
Magnum, de quo inferius Deo annuen-
te mentio fiet.

MCIII. Ascerus Episcopus Lunden-
sis factus est Archiepiscopus Daciæ pri-
mus. Hoc autem privilegium à Pascha-
li Papâ, procurante illustri Rege Dano-
rum Erico Bono, acquisitum est; Unde
refert in Gestis Danorum Saxo, cogno-
mine Longus, miræ & urbanæ eloqven-
tiæ clericus: *¶*) Ne Dani sub externo
“pontifice sacrorum munera celebra-
“rent, missis ad curiam legatis, in orna-
“mentum domesticæ religionis maximî
“sacerdotii insigne expetendum curavit.
“Nec eum Romanæ promissionis fides
“fefellit. Profectus igitur à curiâ lega-
“tus Albericus, qui nostræ gentis sacer-
“dotium adornaret, cum cunctas Dano-
“rum urbes curiosè illustrasset, Lundiaë,
“ob egregios Asceri mores, hunc hono-
“rem deferendum existimavit. Nec so-
“lùm eam Saxonica ditione eruit, sed eti-
“am Sveciæ Norwegiæque religionis ti-
“tulo magistrum effecit.

MCXIII.

¶ lib. XII. in vitâ Erici Boni.

MCXIII. Hoc anno servus Christi Bernardus annos natus circiter XXII. Cistercium ingressus cum fratribus & sociis suis amplius quam XXX. quos ipse verbo vitæ Christo genuerat, suavi iugo Christi collum submisit. Quantum autem profuerit dilectus Deo ordini Cisterciensi, imo universali ecclesiæ sanctæ Dei, testatur Alexander Papa in Epistola, quam ad Prælatos Ecclesiæ scripsit. Ait enim: Sacrosanctam Romanam ecclesiā, cui auctore Deo præsidemus, quondam sub gravis persecutionis turbine laborantem, amicus Dei Bernardus tam vitæ merito, quam datæ sibi cœlitus sapientiæ studio sustentavit, ut dignè quidem & nobis & omnibus ejusdem ecclesiæ filiis in memoria habendus sit, & devotione perpetuā venerandus. Virtutes hujus gloriosi narrat omnis Ecclesia Sanctorum. Nam qui id vel ex parte scire affectaverit, legat libros V. quide vita & virtutibus ejusdem conscripti sunt. Longè tamen eminentius in suis ipse libris apparet, & ex literis propriis innotescit; ita ut meritò illud Ambrosianum ipsi possit aptari: Laude ipse se sonet, & laureatus Spiritu scriptis
coro-

coronetur suis. Si quis enim nôsse desiderat quam sollicitus sui ipsius dijudicator & scrutator extiterit, librum Meditationum ipsius legat, & opus illius de Gradibus humilitatis. Si quæritur piæ mentis religiosa devotio, transeundum (ad eum) quem scripsit de Laude virginis matris, & illum quem de Diligendo Deo edidit librum. Si fervens contra suorum vel aliorum vitia zelus, legatur is, quem Apologeticum vocat. Si vigil in zelo, & circumspecta discretio, de Præcepto & Dispensatione differens audiatur. Quam vero fidelis cujuslibet piæ conversationis commendator fuerit & adjutor, Exhortatorius ad milites templi liber edocet. Quam non ingratus gratiæ Dei, liber ejus de Libero Arbitrio & Gratia declarat. Quam liber voce, quam discretus, & in rerum superiorum pariter inferiorumq; scientiâ locuples, in libris quinque, quos ad Papam Eugenium de Consideratione scripsit, diligens considerator agnoscat. Quam devotissimus prædicator alienæ sanctitatis, liber, quem de Vita Sancti Malachiæ Episcopi scripsit, ostendit. In Sermonibus vero super Cantica, indagator mysteriorum, & morum ædifica-

tor magnificus innotescit; Similiter in sermonibus super: Qvi habitat. In Epistolis, qvas ad diversas personas ob negotia diversa dictavit, prudens lector advertet, qvo fervore spiritus justitiam omnem dilexerit, omnem æquè oderit injustitiam. Fidelis enim servus Christi non quærebat aliquid suum; quicquid tamen erat Christi, sic curabat ut suum. Mœstus ab eo solatium, afflictus auxilium, consilium anxius, æger remedium, pauper subsidium reportabat. Qvo præsente omnis sanctitas exultabat, omnis erubescibat impietas, juxta illud: Videbunt recti & lætabuntur, & omnis iniquitas oppilabit os suum. Qvis valeat æstimare, qvantis in seculari habitu & conversatione manentibus, qvantis etiam virorum aut fæminarum congregationibus per hujus fidelis famuli ministerium dedit Deus pænitentiam & salutem. Aut qvis numeret eos, qvi sub ejus curâ in centum sexaginta monasteriis per Dei benignitatem ad pænitentiam sunt adducti. Nam ex his solis, qvi speciales ejus filii videbantur, præter eos qui jam cursum vitæ feliciter consummaverant, eadem die, qvâ felicissimus pater ex Clara val-

râ vallem montem ascendere meruit clari-
 orem, reliquit habitantes in eâ septin-
 gentas ferme animas Domino servien-
 tes. Quid igitur mirum, si gratus curiæ
 non acceptus Regi, si exceptus cum læ-
 titia & exultatione credatur, in quo gra-
 tia Dei usque adeo vacua non fuit; qui ta-
 lentum sibi traditum tam copiosè multi-
 plicavit, & tanta lucra retulit Domino
 suo. Consummatis ergo feliciter vitæ
 suæ diebus, & annis circiter sexaginta
 tribus expletis, dilectus Domini Bernar-
 dus Clarevallensis cænobii primus ab-
 bas, aliorum quoque amplius quam cen-
 tum sexaginta monasteriorum pater,
 XIII. Kal. Septembris inter filiorum ma-
 nus obdormivit in Christo. Si quis au-
 tem scire desiderat: Bernardus iste Deo
 amabilis, Burgundiæ partibus Fontanis
 oppido patris sui oriundus fuit. Pater
 ejus Tecefinus, vir antiquæ & legitimæ
 militiæ fuit, cultor Dei & justitiæ tenax.
 Nam neminem concutiebat, nemini fa-
 ciebat calumniam, contentus stipendiis
 suis, evangelica secundum instituta præ-
 cursoris Domini. Mater ejus Aaleth A-
 postolicam similiter regulam tenen-
 subdita viro, secundum timorem Dor-

ni domum suam regebat, operibus misericordiae insistens, filios enutriens in omni disciplinâ. Septem liberos genuit non tam viro suo quam Deo, sex mares, fæminam unam ; mares omnes monachos futuros, fæminam Sanctimoniam. Epitaphium Sancti Bernardi Abbatis:

*Claræ sunt valles, sed claris vallibus abbas
 Clarior, his clarum nomen in orbe dedit.
 Clarus avis, clarus meritis, & clarus honore,
 Claruit eloquio, religionem magis.
 Morset clara, cinis clarus, clarumque sepulcrum,
 Clarior exultat Spiritus ante Deum.*

MCXXX. Sanctus Kanutus Dux Daciæ martyrizatus est in sylva Haraldstathæ à Magno filio Nicolai Regis. Cum enim Rex Ericus, cognomine Bonus, ad terram sanctam proficisceretur, Haraldum filium suum majorem natum super regnum constituit, Kanutum vero, quia in hoc temporis parvus erat Skyalmoni andido alendum commisit. Ut autem mors Erici Danis innotuit, Haraldum iiciunt, & Nicolaum fratrem Regis iici super regnum firmaverunt. Qui Reginâ Margaretâ, nobili fæmina, fili-

filium nomine Magnum procreavit. Post paucos igitur annos, cum regina diem cerneret sibi ultimum imminere, Kanutum benignè alloquitur, ut Magno filio suo benignus & favorabilis, ut jus consanguinitatis postulabat, existeret. Qui spondit nihil finistrum ei per se eveniendum, & quod frater ei fidelis in omnibus existeret. Post paululum, mortuo Duce Elavo de Sleswic, Kanutus Ducatum à Rege petivit, & obtinuit: factus igitur Dux, Dei dispositione, Kanut9, posuit gladium supra femur suum, in vasa regni dissipavit, & in brevi ab omni persecutione patriam suam liberavit; quia manus Domini erat cum ipso. Et meritò: quia quanto sublimior, tanto humilior; quanto potentior, tanto benignior omnibus apparuit. Hæc videbat Magnus filius Regis, & invidebat. Et excæcatus corde concepit dolorem & peperit iniquitatem. Nam Ducem pud Regem multis falsis criminib9, cui vera non potuit, accusabat. Postquam Regem adversus eum movere non posset, assumpto secum Magnus quorundam Henrico Skatelar, & aliis malignis fidias eiponens in sylva Haraldsta

misit Duci nuncium, qui eâ nocte apud Cæciliam sororem suam hospitabatur, fingens se secreti consilii gratia ei velle confabulari, mandans ut nullus puerorum ipsius interesset. Quod cum audisset Cæcilia, monuit eum, ut omnino non crederet hujusmodi svasionibus. Dux igitur nullius conscius mali, nec erga confangvineum suspicionem habens, die proxima post Epiphaniam solus abire cæpit. Quem cum pueri seqvi vellent, prohibuit eos. At cum illi dicerent turpe esse quod Dux non solum sine pueris, sed etiam sine gladio incederet, ægrè gladium accepit. Lætus igitur & alacer, conscientia bona, & fide non ficta, occurrit Magno, & verè in neqvitia maximo, & altero Cain. Quem cum ille conspiceret, processit ei obviam, salutavit & osculabatur, sicut alter Judas Dominum, ducensque Ducem de saltu ad remotiorem locum, frater, inquit, eamus & sedeamus illic. Jam diutius scelus celari non potuit. Magnus Ducem interrogavit: Kanute, cujus est Dacia? Vir sanctus simpliciter respondit: frater, interrogatio talis unde venit, & quò habet procedere? Dacia enim cujus est nisi patris

B

tui?

tui? & erit quamdiu placuerit Deo. Tunc Magnus: Non sic, non sic, omnes post te vadunt, tu tollis à nobis locum & gentem, & hoc inter nos modò melius dividi potest. His dictis Dux armatos aspexit, & ait: Frater, scit qui omnia, novit me tibi aut tuis verbo vel opere, nunquam obfuisse; Et quid feci? Judicet inter nos qui reddet unicuique secundum opera sua. In hoc sanctus surgere voluit; sed traditor eum indignè per capæ capitium retrahens, extracto gladio ab aure sinistra in dextrum oculum, caput findit, & martyris cerebrum impiè denudavit. Accurrens igitur Henricus Scatelar, corpus innocentis lanceâ transfodit. Deinde cæteri sceleris comites ad latera Ducis lanceas fixerunt, & sic glorioso martyrio jura carnis justus persolvit. Passus est autem Dux Daciæ Kanutus, Regis Erici Boni filius, VII. Idus Januarii, feria III. cujus mortem pretiosam in conspectu Dei crebra testantur, miracula, ad laudem Salvatoris nostri Jesu Christi, cui est honor & gloria in secula seculorum amen. Sciendum autem, quod licet omnis ætas & sexus virorum ac mulierum super morte dilecti Dei Kanuti

nuti doleret, præcipuè tamen frater ejus Ericus videlicet Emunæ sibi erat vir strenuus, & prælia sæpius contra hostes regni cum fratre suo commiserat. Inde accidit, ut Regem bellis sæpius fatigaret, adjutorium ei præbentibus omnibus qui extiterant amici Ducis memorati. Et licet sæpius fugisset Ericus à facie Regis, tandem Deo vindicante sanguinem martyris sui, Ericus victoriâ potitus Magnum interfecit, & Nicolaum à regno depulit. Qui cum venisset prope Hethæby, dissvaserunt ei comites & pueri sui, ne introiret illuc. Dicebant enim, quod burgenses districtissimam legem tenent in convivio suo, quod appellatur *Hezlagh*, nec sinunt inultum esse, quicumque alicui convivarum illorum damnum five mortem intulerit; & Dux Kanutus, dum adviveret, senior erat convivii illius & defensor. Sprevit hujusmodi admonitionem Rex & dixit: Numquid timendum est nobis à pellipariis & sutoribus istis? Mox itaque cum villam esset ingressus, clauferunt portas civitatis, & repente campana convivii clarius insonuit. Concurrentes autem burgenses rapuerunt Regem, & cum omnibus, qui

eum defendere nitebantur, morti traderunt, & sic vindicatus est sanguis justus de manu impiorum. Quæ hic sub compendio dicta sunt, latius infra patebunt.

MCXXXI. Bellum fuit jaling inter Nicolaum Regem & Ericum Emunæ, & fugit Ericus.

MCXXXII. Item aliud bellum inter eosdem in Syræ insula, & similiter fugit Ericus.

MCXXXIII. Fractum est castrum Haraldi Kæfiæ Roskildis, qui fuit frater Erici Emunæ.

MCXXXIII. Roskildis depopulata est, Haraldo Kæfiæ cædem & mutilationem faciente.

MCXXXV. Bellum fuit Fotævig Scaniæ inter Nicolaum Regem & Ericum Emunæ, & facta est plaga magna in exercitu Nicolai, & Magnus filius ejus, & quatuor Episcopi de Jutia, & Petrus Episcopus Syalandiæ, & Henricus Sveciæ perempti sunt, & Nicolaus Rex fugit & interfectus est.

MCXXXVIII. Mortuus est Ascerus Archiepiscopus. Electus est Eskillus Episcopus.

MCXXXIX. Ericus Emunæ interfectus

fectus est à Plogone Nigro, cui successit nepos ejus, videlicet Ericus Lamb.

MCXLII. Bellum fuit inter Ericum Lamb & Olavum filium Haraldi duodecies in anno uno, & semper fugit Olavus.

MCXLIII. Olavus filius Haraldi interfectus est. Eodem anno claustrum Alvastrum in Svecia fundatum est. De eo ita legitur in libro de Exordio Cisterciensis Ordinis: e) Volens Sanctus Bernardus in populis aqvilonarium partium sicut & in cæteris gentibus aliquem fructum habere, petente religiosâ femina Reginâ Sveciæ, conventum fratrum ad partes illas direxit. Cumque monachi & conversi, qui ad hoc denominati fuerant, ut hominibus rudibus & indomitis formam religionis & disciplinæ traderent, nimio mœrore consternati, precibus quibus valebant agerent, ne tanti patris præsentia carituri ad exteras & barbaras mitterentur regiones, sanctus Abbas respondit: Quid est hoc dilectissimi fratres quod facitis? Ut quid irrationabilibus fletibus & precibus affligitis animam meam? aut numquid voluntatem meam, & non potius voluntatem Dei, cui omnes ob-

e) *Distinctione IV. Cap. 28.*

“temperare debemus, seqvov in hoc ne-
 “gotio? Erant autem posita coram eo
 “vestimenta & vasa sacra, cæteraque u-
 “tensilia, ad ministerium divini officii
 “pertinentia, quæ iidem fratres, qvi mit-
 “tendi erant, secum ferre debebant. Vo-
 “lens itaque certos eos reddere, qvoniā
 “à Domino egressus esset sermo, eleva-
 “vit pelvim, quæ ad recipiendam aquam,
 “sacerdotis manibus fundendam, depu-
 “tata erat; & digitum fundo ejus impri-
 “mens dixit: Ecce hoc vobis erit signū,
 “qvod spiritus Domini miserit vos. Mi-
 “rum verò in modum rigor & inflexi-
 “bilis æris teneritudini digiti cessisse
 “visa est, adeo ut cujus quantitatis sacer-
 “articulus fuit, usqve hodie liquido valet
 “dinosci. Quantum autem intus ces-
 “sasse, tantum foris æqualitatem excessis-
 “se videtur. In testimonium tanti mira-
 “culi, eadem pelvis in secretario domus,
 “quam tunc pater sanctus ordinavit,
 “summa cum reverentia servatur. Por-
 “rò prædicti fratres videntes perspicu-
 “am divinæ gratiæ præsentiam adesse,
 “stimulos edacis tristitiæ reprimentes
 “gavisi sunt, & licet remotissimas, & in
 “ultimo climate aqvilonaris brumæ ab-
 stru-

Atrufas nationes non fine quodā horro-
 re spiritus adire possent, tamen eandem
 gratiam Dei, meritis & precibus sancti
 patris sui intervenientibus, se comita-
 turam præsumebant. Erat verò inter
 cæteros adolescens quidam bonæ indo-
 lis & columbinæ simplicitatis, Gerar-
 dus nomine, qui impatientius aliis do-
 lens cum lacrymis dixit ad virum Dei:
 Beatissime pater, Ego miserabilis ju-
 venculus relictâ domo paterna spretis-
 que omnibus, quæ mihi in hoc seculo
 desiderabilia & amabilia esse poterant,
 religionis amore paternitatem tuam a-
 dii, sperans me tua dulcissima præsentia
 frui debere, & tuis exemplis informari,
 quodque votis omnibus exopto, inter
 sacra corpora fratrum nostrorum, in
 hoc cœmiterio quiescentium, diem ex-
 pectare novissimum. Et ecce, ejicis
 me hodie à facie tua, & desiderata mihi
 sepultura privabor. Compassus ado-
 lescenti beatus vir, & quæ post annos
 quinquaginta futura erant, spiritu pro-
 phetico prævidens & prædicens, ait ad
 eum: Vade fili carissime, vade quò te
 Spiritus Sanctus mittere dignatur, & in
 agro Dominico tanquam strenuus ope-

"rator labora. Ego tibi in nomine Do-
 "mini polliceor, & securum te facio, quia
 "sicut desideras in Clara valle morieris,
 "& cœlestis sponsi gloriosum adventum
 "una nobiscum præstolaberis. Hanc
 "sponsionem hilaris & gaudens juvenis
 "suscipiens, sciens utique nec falli posse,
 "nec fallere velle hominem, quem sapi-
 "entia & veritatis secretarium esse ma-
 "nifesta signorum & prodigiorum de-
 "clarabant indicia. Ivit itaque & in do-
 "mo, quā cum cæteris fratribus initiare
 "mittebatur, Prioris & Cellerarii admi-
 "nistrations strenuè percurrentes, divina
 "largiente gratia nomen pariter & offi-
 "cium Abbatis sortitus est. Cujus digni-
 "tatis apicem licet invitus conscenderet,
 "malens in humili loco salvari, quam in
 "sublimi periclitari, susceptum tamen
 "religiosissimæ conversationis nitore
 "decoravit. Cumque ad decrepitam
 "ætatem pervenisset, quadragesimum
 "in prælatione complens annum, variis
 "quoque infirmitatibus quateretur, dixit
 "ad fratres: Oportet me in Clara valle
 "mori. Contradicientibus fratribus,
 "quod propter veteranæ senectutis in-
 "commoda vivus illuc duci non posset,
 cum

cum multa fiducia respondit: Verbum⁶
validum & forte prosperos in hoc itine-⁶
re successus præstabit. Gestatorio ita-⁶
que impositus, cunctis mirantibus, ad⁶
Claram vallem vivus delatus est, ubi si-⁶
cut optavit, desideratam sepulturam⁶
adeptus est.

MCXLIII. Fundatum est claustrum
Heruadum in Scaniâ, filia Cistertii XVI^a.

M. CXLVII. Obiit Rex Ericus Lamb,
cui successerunt in regno Suen filius Eri-
ci Emunæ, & Kanutus filius Magni, &
Waldemar filius sancti Kanuti. Eo-
dem anno Suen & Kanutus pugnave-
runt Slangæthorp.

MCXLVIII. Sanctus Malachias Hy-
bernienfium Archiepiscopus migravit
ad Dominum. Iste Malachias cum ad
curiam Romanam propter negotia Ec-
clésiæ suæ per Claram vallem transfisset,
à Sancto Bernardo mirâ devotione susce-
ptus est. Rediens autem à curia, mo-
nachos de Collegio Sancti Bernardi ob-
tinuit, quos duxit in Hyberniam, & cæ-
nobîa Cistertienfium devotus antistes æ-
dificavit. Post aliquantos annos præ-
monitus à Spiritu Sancto venit iteratò ad
Claram vallem, & ibidem pretiosam

animam in manus Domini commenda-
vit, præfente Sancto Bernardo & multi-
tudine monachorum copiosâ. Hujus
etiam exeqvias, & pro eo, more solito,
missam in conventu Abbas Sanctus ce-
lebravit; & cum ad ultimam Collectam,
quæ pro defunctis dici solet, pervenisset,
mutato ordine hanc Collectam incepit:
“Deus qui beatum Malachiam pontifi-
“cem Sanctorum tuorum meritis coæ-
“quasti, concede propitius, ut qui pre-
“tiosæ mortis ejus festa agimus, vitæ
“quoque imitemur exempla. Per. De-
inde reverenter accedens, sacra ejus ve-
stigia devotissimè osculabatur. Modum
tamen aut seriem visionis nec cuiquam
aperire, nec in vitâ ejusdem Episcopi
scribere acquievit, hoc enim respondens,
cum plurimum rogaretur, nimis ad
propriam sui ipsius pertinuisse perso-
nam. Scripsit de eodem Præsule librum
Sanctus Bernardus, miraculis & virtuti-
bus plenum.

MCXLIX. Captus est Eskillus Ar-
chiepiscopus à Svenone Rege Scaniæ;
qui timens excommunicationem solvit
eum, & dedit ei dimidiam Borundholm.

MCL. Bellum fuit Thorstenthorp inter
Suen

Suen & Kanutum, & fugit Kanutus.

MCLI. Bellum fuit Wibergis, & iterum fugit Kanutus.

MCLII. Exulavit Kanutus in Sveciam & Rusciam.

MCLIII. Hoc año Sanctus Bernardus, primus Abbas Claræ vallis & Doctor eximius migravit à seculo. Multa per hunc famulum suum miracula mundo Christus Deus noster ostendere dignatus est. Nec post beati Martini Turo-
nensis Episcopi tempora quisquam sanctorum, in carne mortali degens, facile reperitur, qui tanta remedia infirmantibus & afflictis contulerit. Nam ut pauca proferam, per quæ etiam non audita intelligantur. Cum regnum Germaniæ Sanctus Dei Bernardus introisset, tam excellenter enituit in gratiâ sanitarum, ut vix credi valeat si dicatur. Nam testificati sunt qui adfuere, & oculis suis viderunt in territorio Constantiensi unâ die illuminatos ad ejus impositionem manus cæcos XI. sanatos etiam mancos X. claudos erectos XVIII. Ad ejusdem viri sancti orationem & manus impositionem per triduum, quod in Colonia fecit, XII. claudos erectos, mancos duos sana-

fanatos, V. cæcos illuminatos, loqvelam redditam mutis tribus & X. surdis auditum. Hæc & his similia in libro qvar-to de miraculis ejus sancti reperiuntur, abundanter.

MCLIII. Desponsavit Waldemarus Sophiam sororem Kanuti.

MCLV. Facta est pax inter Svenonem Regem, Kanutum & Waldemarum, ita ut qvilibet eorum parte suâ de regno contentus esse deberet.

MCLVI. Kanutus Rex à Svenone Roskildis occiditur; & Waldemarus vulneratus fugit in jutiam, adjuvante eum Esberno Snaræ.

MCLVII. Suen Rex interfectus est in Grathæ, & Waldemarus obtinuit monarchiam.

MCLVIII. Absalon factus est Episcopus Roskildensis. Claustrum Vitæ Scola fundatur in Jutiâ.

MCLXI. Hoc anno conventus monachorum Cistertiensium venit in Soram; & Tuta vallis in Jutia fundata est.

MCLXIII. Waldemarus adivit Imperatorem; & natus est Rex Kanutus filius ejusdem Waldemari.

MCLXV. Claustrum öm in Jutia, fun-

fundatum est; XIII. Kal. Martii.

MCLXVII. Burifius captus est à Rege Waldemaro.

MCLXX. Translatus est Sanctus Kanutus Ringstadis à Waldemaro Primo per ministerium venerabilis Absalonis Episcopi, cujus id exsequendi officium erat, adstantibus turbis religiosorum, clericorum ac laicorum, & matronarum devotissimarum, clamantium & dicentium: Benedictus Dominus Jesus Christus, qui Sanctum Kanutum Syalandiæ præfecit patronum. Et sicut legitur in "Gestis Danorum. §) Patris ejus, id "est Waldemari Primi ossa aræ tra-
"duntur, & filius VII. annos natus, "id est Kanutus filius ejusdem Walde-
"mari, regiâ in sellâ purpurâ venustatur. Eodem enim die quo filium diademate, parentem altario honoravit, id est VII. kal. Julii. Eodem etiam anno Rô in Sclavia à Danis est victa, & ad fidem Christi conversa; & Waldemarus ejusdem Kanuti frater, pater videlicet Regis Erici, & Christofori & Abel natus est.

MCLXXI. Passio Sancti Thomæ Cantuariensis, Archiepiscopi Angliæ. Quia hujus sanctissimi antistitis secun-

§) Vide Saxon, lib. XIV. Sect. 4.

dum

dum ordinem passionem explicare non
sufficimus, tangatur parum de miraculis,
ut perpendi poterit à fidelibus in terris,
quanta gloria & honore Dominus mar-
tyrem suum coronaverit in cælis. Eâ-
dem septimanâ quâ martyr ad octavam
transiit, monacho cuidam in cænobio
Sewensi frater, multis ante diebus de-
functus, apparuit. At ille mortuum es-
se recolens quem videbat, inter alia mul-
ta, quæ ab eo interrogavit, etiâ de Domi-
ni Cantuariensis statu nuper interfecti
diligentius inquisivit. In cuius laudem
& gloriam qui adstabat plura differens,
ut multa breviter dicantur, in hoc sermo-
ne clausit quod à beata virgine Maria,
sanctisque Apostolis, nec non & quibus-
dam martyrum & confessorum, virgi-
numque ante thronum grandem aure-
um sit præsentatus, habentem valvas du-
as, quæ claudebantur & aperiebantur.
Exisse autem de throno speciosum for-
mâ præ filiis hominum, de cuius aspectu
fidelium animæ lætificantur & vivunt,
& beatum Thomam amplexatum fuisse,
& osculo ei porrecto, benedictionem su-
am illi contulisse. Assumptum vero po-
stea martyrem à Sanctis, & cum Aposto-
lis

lis reverentissime collocatum. Hanc visionem confirmabat alius quidam raptus in spiritu. Nam rediens in se ipsum narrabat adstantibus, præsulis sancti sessionem esse cum Apostolis; & statim communicans ab hac luce migravit. Quod vero introductus sit in potentias domini, testantur miracula à seculo inaudita. Quod ut palam ignorantibus fiat, succinctè narrandum est: Plebejus quidam in territorio Bedefordensi, Eilwardus nomine, pro modicâ re, quam in domo cujusdam vicini sui deprædatus est, capitur & colligatur, traditur præconi villæ, trahitur in Bedefordiam, in custodiâ publica tenetur. Qui accito presbytero, utpote periculis extremis expositus, ad mortem, imo ad vitam, se præparat, omnia conscientiae suæ secreta evolvens; quicquid saluti contrarium invenit, in tutis presbyteri auribus effundit; qui ei commemoravit, ut ad suffragia Sancti Thomæ martyris confugeret. Insuper dedit ei flagellum, injungens ut quinque singulis diebus, antequam gustasset, sibi ipsi tortor existeret, & ne cessaret genua flectere & martyrem invocare. Post quatuor septimanas educitur miser de car-

carcere, ad concilium trahitur, ad supplicium condemnatur. Tractus itaque à carnificibus ad locum supplicii, orbatur oculis, genitalibus mutilatur; & oculum quidem sinistrum statim integrum everunt, dexter autem in frustra conscissus effusus est. Membra, quibus eum mutilaverant, sub cespite absconderunt, & relicto semivivo abierunt. Secuta est afflictum sola filia duodennis, quæ incarcerato alimoniam vindicaverat. Paulatim fluxu cruoris restricto, ductu puellæ in villam Bedefordiam rediit. Misertus autem ejus quidam Eilbriktus, excepit illum in domum suam. Fecit igitur ibi in tenebris dies X. vigiliis & orationibus intentus. Nocte vero diei decimi, prima noctis vigiliâ, in somnum resolutus apparuit quem vocaverat, nivei candoris vestibus indutus, baculoque pastoralis signum crucis in fronte ejus & oculorum foraminibus depingens, sub silentio discedere visus est. Expergefactus ille & visionis negligens rursus obdormivit. Iterum ante lucem rediit in albis, dixitque: Homo bone, dormis? Vigila, insiste orationi, & spem tuam in Deo & beatâ virgine Maria pone, & in sancto Thomâ,

mâ,

ma, qui te venit visitare. Et si nocte proxima in Ecclesia beatæ Virginis excubaveris ante altare ejusdem virginis, & in fide non hæsitaveris, oculorum restitutione gaudebis. Quid multa. Fecit ut præmonitus fuit, lumen recepit, crescit stupor populo, & probaturi unde procedat vis videndi, ab oculis videlicet novis, an ab evacuatis foraminibus absque pupilla, deprehendunt pupillas duas profundius in capite latitantes, pupillis avis parvæ vix quantitati coæquas, quæ etiam incessanter crescentes, omnibus intuentibus ineffabilem incredibilemque stuporem, lentâ sui augmentatione continuabant. Attollitur igitur ad cælum clamor populi; laudes Deo debitæ persolvuntur. Mane autem turba totius villæ in unum conglobata, diligentius clarâ luce intuentes, alterum oculum varium, alterum prorsus nigrum advertunt, cum natales ambos varios habuerit. Vir autem non orbatus jam lumine, sed ornatus, sicut per medium villæ cum ignominia fuit tractus ad poenam, ita & eâdem via cum gloria, populiqve favore, reducitur ad Sancti Pauli Apostoli ecclesiam, in qua etiam noctem.

Dominicam duxit insomnem. Inde discedens ad salutis suæ auctorem Thomam iter arripuit. Quasi quatuor passuum millia confecerat, cum etiā membra inferiora sibi restituta comperit. Hæc de proluxa narratione ad laudem Dei & beatæ virginis Mariæ, & Sancti Thomæ martyris, compendiosè excerpta sunt. Et ut breviter omnia concludantur, meritis hujus sancti cæci vident, claudii ambulant, surdi audiunt, mortui, etiam biduani, resurgunt, loquuntur muti, pauperes evangelizantur, paralytici convalescunt, detumescunt hydropici, sensui redonantur amentes, & omnia penè miracula evangelica multipliciter, ejus meritis completa sunt. In curatione autem leproforum cui fervorum Dei martyrem Cantuariensem penè affimilare poterimus? Si modernos objicias, nihil tale reperies. Si ad antiquos recurritur, etsi non similitudo, similis tamen copia denegatur. Lepram curavit Moyse, sed Mariæ solius, Numeri XII. ubi ait: Deus obsecro sana eam. Multi fuerunt leprosi in diebus Helisæi, sed nemo eorum mundatus est nisi Naaman Syrus, III. Reg. V. Nec tempore gratiæ quem-

quemquam Dei servum facile reperi-
mus, cujus meritis tot leprosi fuerint vel
emundati, vel emendati. Curavit le-
prosos Christus Jesus Dominus noster,
Luc. XVII. ubi ait: Ite, ostendite vos
sacerdotibus, & factum est dum irent,
mundati sunt. Et sequitur: Nonne X
mundati sunt, & novem ubi sunt, non
est inventus qui rediret, & daret glo-
riam Deo nisi hic alienigena &c. Sed
quid mirum si conditor naturæ, & crea-
tor creaturarum Deus leprosos sanat,
cum nulli dubium sit quia omnia quæ-
cunque voluit Dominus in cælo & in ter-
ra in mari & in omnibus a. Curaverunt
leprosos Apostoli, sed numerus eorum
non est descriptus, nec expressè de his ali-
qua, ut puto, tractat historia, cum tamen
ex Actibus Apostolorum advertere pos-
sumus quod multi, variis infirmitatibus
occupati, per Apostolos sunt pristinae
redditi sanitati. Unde Act. V. Auge-
batur credentium in Domino multitu-
do ita ut in plateas ejicerent infirmos,
& ponerent in lectulis & in grabatis, ut
venire Petro saltem umbra illius obum-
braret quemquam eorum, & liberaren-
tur ab infirmitatibus suis. Sanctus eti-

am Apostolus Thomas petiit Regem Gundoforum, ut per mensem unum congregaret pauperes & infirmos per totum regnum suum. Completis igitur XXX. diebus, venit multitudo cum infirmis, & variis ægritudinibus laborantibus. Omnes autem infirmos in unum congregari præcipiens Apostolus, ipse in medio eorum stans, expansis manibus orationem fudit ad Dominum. Completa autem oratione venit (fulgor) coruscus super eos, ut omnes se putassent ictu fulgoris interisse. At illi omnes surgentes sani glorificaverunt Deum & Thomam Apostolum ejus. Legitur ibidem quod curavit leprosum, cujus tota compago membrorum sub uno cortice, vulneribus plena, putores exhalabat. Quem cum Apostolus aspexisset, flevit & flexis genibus diutissime oravit. Completâ oratione apparuit quidam puer fulgido aspectu, qui tollens eum in partem anguli secreti, exuit eum vestimentis suis, & exspoliavit eum corio, quasi tunica corporali, & revocavit eum ad Apostolum, Apostolus autem baptizavit eum, & signans eum signo crucis, sanum abire permisit. Curavit Imperatorem, Constantinum

tinum à lepra elephantina sanctissimus
 Papa Sylvester; & ab illa die & deinceps,
 cooperante gratia Christi, à jugo infide-
 lium & idololatrarum Christianitas libe-
 rata fuit incrementum. In libro pri-
 mo de vitâ Sancti Martini ita legitur: :
 Apud Parisius, dum portam civitatis,
 magnis secum turbis euntibus, introi-
 ret Beatus Martinus, leprosum mirabili
 facie, horrentibus cunctis, osculatus est
 atque benedixit, statimque omni malo
 emundatus, postero die ad ecclesiam
 veniens nitenti cute, gratias pro sanita-
 te, quam ceperat, agebat. Unde Bea-
 tus Ambrosius in Hymno:

*Pacem leproso dans viro,
 sordes fugavit ulcerum,
 Et quod sanaret morbosos,
 Jordanis est in osculo.*

Curavit leprosum Sanctus Episco-
 pus Blasius, qui propter merita & sanctis-
 simam vitâ suam Blasius Magnus appel-
 latus est. Curaverunt & alii sancti le-
 profos, sed rarò tamen inter miracula
 eorum hujusmodi curatio legitur aut re-
 peritur. Curavit igitur Sanctus Tho-
 mas leprosos V. & amplius, ut patet le-
 genti libros miraculorum ejus. Cura-

vit insuper quendam Radulphum, qui à Pentecoste usque ad adventum Domini speciosus & absque macula mansit, domumque reversus occulto Dei judicio adeo leprosus apparuit, quod nunquam extiterit contagio lepræ sordidior. Causam deteriorationis ille novit, qui ei “quem sanaverat dixit: Ecce fanus factus es; jam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.

Epitaphium Sancti Thomæ:

Rex, miles, præsul, edictis, ense, cruore,

Impugnat, violat, protegit Ecclesiam.

Rex ira, miles gladio, præsul prece pugnant,

Pro populo præsul, pro grege pastor obit.

Pax patriæ, Dux justitiæ, jurisque patronus,

Præsul in ecclesia militis ense cadit.

Rex dictat, miles peragit, templum violatur. (zatur.

Heu scelus, ense Dei sanctus sic martyri-

Anglia cælesti quondam præfulgida dono

Heu modo strata jacet, tali viduata patrono. (mefactus

Rex miles gladium vibrant, sed nil tre-
Cum cruce pergit ovans hic præsul & ho-
stia factus. Nor.

Norma, decus, speculum, cleri, gentis, monachorum,

*Gemma sacerdotum fit concivis superiorū.
Ergo pater Sancte nostri petimus miserere,
Et tibi subiectum populum Rex Christe
tuere.*

MCLXXIII. Terræ motus factus est per Daciam universam. Obiit Christophorus Dux Jutiæ.

MCLXXVI. Martyrizata est Sancta Margareta in ölsyæ, à viro suo Herlogh, V. Kal. Novembris.

MCLXXVII. Eskillus Archiepiscopus discessit. Causa discessionis ejus in Gestis Danorum ⁿ⁾ sic innuitur: Eskillus domesticis supra vires negotiis fatigatus, dum quieti intentius consulit, proficiscendi licentia à rege difficulter extorta, nobile Galliarum Cænobium, quod Clara vallis nuncupatur, petivit, ibique privati more tranquillam vitam degens, asperum patriæ convictum voluntariæ peregrinationis lenitate mutavit, jucundiorum rerum usum apud externos quam inter cives habiturus. Sed cur magis ad Claram vallem, ut dictum est, quam ad aliud transferit Cæno-

C 4

bi-

n) Vide Saxonem lib. XIV. circa mediam Sect. 5.

bium, diligens lector ex his quæ in libro
 de Exordio Cisterciensis Ordinis refe-
 runtur perspicuè perpendere potest.
 Ibi enim 9) legitur, quod cum adolescen-
 tulus esset, transmissus est à parentibus
 ad studium Hildensem. Et cum ibi ali-
 “quamdiu moratus fuisset, contigit ut in
 “gravissimam invaletudinem inciderit,
 “& tandem à Medicis desperatus est; ide-
 “oqve procuratum, ut oleo sancto inun-
 “geretur. Cumqve presbyteri & cæte-
 “ri fideles hujus rei gratia lectulo ejus as-
 “sisterent, subito omnium membrorum
 “& sensuum officio destitutus, ita ut ferè
 “mortuus putaretur, ductus est in spiri-
 “tu ad quandam mansionem totam-
 “interius quasi clibanum ardentem, ad
 “quam cum propius accederet, & ignem
 “æternum sibi superesse cogitaret; Ec-
 “ce miserante Deo apparuit ei meatus
 “quidam, quasi tramitis, qui etiam quasi
 “flammis vacuus videbatur. Qui cona-
 “tu quo potuit reptans, ad locum refri-
 “gerii pervenit, & per illum ad ostium
 “tendens celerius tremens exiit. Mox
 “palatium quoddam reperiens, & illuc
 “ingrediens, vidit in eo Reginam cælo-
 “rum in throno gloriæ sedentem, ad

quam pavidus & anhelus accedens, ro-
 gat obnixè ut sui misereretur. Quem
 illa dedignanter aspiciens, atque mina-
 citer alloquens, quod ausus fuisset in
 conspectu ejus apparere, mandat quan-
 tocius egredi & cruciandum ad ignem
 reverti. Porro præfatus adolescentu-
 lus venerabiles viros, qui assistebant
 Dominae nostræ, intuens, lacrymabili-
 ter deprecabatur, ut piissimæ Dominae
 pro ipso supplicare dignarentur. Quod
 cum devotè facerent, illa benignissima
 dissimulatrix respondit: Quid rogare
 præsumitis pro vanissimo adolescente
 isto, & meo respectu indigno? Hic e-
 nim perversus & lubricus nunquam
 me honoravit, nunquam salutationem
 meam mihi repræsentavit. Cumque
 illi rogarent, ut delicta juventutis illius
 dimitteret, si de cætero se emendaturum
 promitteret, accessit interim treme-
 bundus adolescens, obsecrans eam & di-
 cens: Miserere mei Domina, quia pa-
 ratus sum amodò & usque in sempiter-
 num servire tibi. Quod si genitor me-
 us istam calamitatem meam agnosce-
 ret, maxima auri pondera pro mea libe-
 ratione impenderet. Talia cum la-
 cry-

"crymabili voce depromeret, mater.
 "misericordiæ serena facie respiciens il-
 "lum dixit; Quid igitur? Putasne quia
 "valeas te ipsum apud me condigno pre-
 "tior redimere? In hoc enim forsitan me
 "placare posses, si congruum pretium
 "pro tua redemptione mihi persolveres.
 "Tunc ille non modicè exhilaratus, fidu-
 "cialius accessit & dixit: Etiam atque e-
 "tiam clementissima, ego me optimè re-
 "dimam, tantummodo esto mihi propi-
 "tia, ne me in illum ignem cruciandum
 "amplius remittas. Cui Regina virgi-
 "num respondit: Volo igitur, ut de quin-
 "que generibus annonæ quinque mihi
 "modios, hoc est singulis singulos, non
 "negligas reddere. Quo ille audito læ-
 "tanter & alacriter respondit: Carum
 "mihi est, o carissima Domina, quod im-
 "ponis, valdeque jucundum, & ego men-
 "suram bonam & confertam & coagita-
 "tam & supereffluentem dabo in horre-
 "um tuum. Quod cum in fide sua pro-
 "misisset, datis etiam in fidejussores in-
 "tercessoribus supradictis, dimissus est
 "tandem liber ad humana reverti. Con-
 "festimque redditus sibi, & aperiens ocu-
 "los, receptoque usu loquendi, surrexit
 & se-

& sedit in lecto suo: moxqve in jubilum[“]
erumpens cœpit clamare cum gaudio: “
Benedictus Deus, ego liberatus sum, & “
amplius non ardebo; Gratiastibi ago “
Sancta Dei Genitrix, qvia liberaſti me “
de incendio isto; & amplius non arde- “
bo. Videntes ergo cuncti qvi aderant “
juvenem de morte revocatum mirati “
sunt. Ipse vero per multum temporis “
spatium nihil aliud dicere potuit, nisi “
tantum: Deo gratias, ego non ardebo, “
ego non ardebo. Conversus tandem, “
quæ viderat per ordinem indicavit. U- “
nus autem ex eis, vir bonus & eruditus, “
hæſitantem de viſione adolescentem “
ſecretius inſtruit dicens: Scito præno- “
ſcens futurum te eſſe magni nominis “
virum, & gradum maximæ dignitatis “
in eccleſia ſortiturum. Quem cum fa- “
vente Deo adeptus fueris, oportet te in “
honorem Dei & Sanctæ Virginis ma- “
tris diverſorum ordinum cœnobia “
qvinque de tuo conſtruere. His ille “
auditis interim tacuit, ſed quem res exi- “
tum habitura foret, ſemper ſollicitus fu- “
it. Proceſſu vero temporis, cum præ- “
fatus adoleſcens, ætate pariter & ſapi- “
entia creſcens, jam in virum optimum “
pro-

“profecisset, ordinante Deo ad regimen
 “Lundensis Ecclesiæ, quæ Daciæ me-
 “tropolis habetur, assumtus est. Qvi il-
 “licò reddendi voti sui tempus adesse co-
 “gnovit. Nactus igitur oportunitatem
 “de remotis Galliarum partibus, ubi fon-
 “tem religionis esse cognoverat, non so-
 “lum V. sed etiam plures spiritalis pro-
 “fessionis conventus evocare curavit.
 “Inter quos etiam Cisterciensis ordinis
 “duos, unum de domo Cistercii, alte-
 “rum de Clarâ valle, in optimis terræ
 “suæ locis, tanquàm vites fructiferas, vi-
 “num justitiæ germinantes, pastinavit.
 “Et ut perfectè semetipsum redimeret,
 “mensuramque bonam & supereffluen-
 “tem liberatrici suæ, sicut promiserat,
 “persolveret, quinque cœnobiorum fun-
 “datione contentus esse noluit; sed alia
 “atque alia, tam de suo, quàm de aliorum
 “fidelium dono, studuit ædificare. San-
 “ctum quoque Bernardum, reverendis-
 “simum Claræ vallis Abbatem, licet lon-
 “gius à se remotum, nimio venerabatur
 “affectu. Nec contentus est in filiis eum
 “videre, cum novum cœnobium eun-
 “dem exstruxisset. Venit igitur Cla-
 “ram vallem, quem à finibus terræ, non
 curi-

curiositas audiendæ sapientiæ, sed fidei[“]
 zelus & plenitudo devotionis attraxe-[“]
 rat. Ubi quantum fleverit, qualem se-[“]
 se, non modo erga eum, quem tam u-[“]
 nicè suspiciebat, sed etiam erga mini-[“]
 mos quoslibet fratrum exhibuerit, non[“]
 est facile dictu. Demum ad suos per-[“]
 terræ marisque spatia periculosa rediit.[“]
 Nec multo post hæc elapso tempore,[“]
 tristissimus rumor aures ejus perculit,[“]
 de dormitione beati viri, specialis amici[“]
 sui. Itaque commendans ecclesiam,[“]
 principibus terræ, relictis parentibus &[“]
 propinquis, ipsoque patrio cespiti vale-[“]
 dicens, exul egregius Claram vallem,[“]
 venit, sepulcrum beati viri visitavit, u-[“]
 bi etiam mori delegit. Ubi etiam sa-[“]
 cræ religionis habitum Deo donante,[“]
 postmodum suscepit, devotioni sacræ[“]
 orationis cotidiè, imò penè continue,[“]
 sollicitius invigilans, pro peccatis suis[“]
 præteritis myrrham cordis contriti &[“]
 spiritus humiliati Deo offerens, & gra-[“]
 tiam supernæ benedictionis thymia-[“]
 te piæ compunctionis enixius implo-[“]
 rans. Processu vero temporis in opti-
 mâ conversatione vitam consummans,
 sepultus est in presbyterio oratorii ejus-
 dem

dem loci, ante altare Beatæ virginis matris, cujus ex hoc memoria in benedictione erit Clarevallenfibus à generatione in generationem, Amen.

MCLXXVIII. Dominus Absalon Episcopus Roskildensis factus est Metropolitanus Lundensis.

MCLXXX. Diffensio facta est inter Archiepiscopum & Scanienses. Causa hujus diffensionis fertur ita contigisse. Archiepiscopus Absalon super possessiones Archiepiscopales & exactiones, nobiliores Syalandenses constituit, scilicet Esbernum Snaræ, qvi germanus erat Archiepiscopi, & Dominum Sunonem, qvi filius erat Ebbonis patru sui; Item Saxonem Thorberni filium, cum aliis sibi familiaribus. Quam rem & qvodd factum Scanienses ægrè tulerunt. Modico post evoluta tempore, prædicti Archiepiscopi procuratores orientalibus indixerunt Scaniensibus, ut arbores integras & ligna, quæ incidi fecerant in sylvis, ubi jumentorum aditus minimè haberi potuit, ad locum traherent præsignatum. Scanienses igitur in tantum se humiliari non sustinentes, vehementer indignati sunt. Facto igitur concursu

fu, in bona irruunt Archiepiscopi, domos
grangiarum frangunt, res quas habere
poterant secum auferunt, Archiepisco-
pum ut neci traderent se sperantes in-
venturos. Quæ res cum ei innotuit.,
mox sine morâ ad Syalandiam fugit; u-
bi etiam Regem Waldemarum, filium
videlicet Sancti Kanuti de Ringstath, in-
venit. Rex igitur non sustinens deje-
ctionem Archiepiscopi, & injuriam San-
ctæ ecclesiæ, paucis diebus exercitum
colligit copiosum. Intrans autem Sca-
niam in Anundælæf fixit tentoria. Quo
audito, Scanienses occurrerunt ei in mul-
titudine gravi. Cum igitur esset pons
inter utrumque exercitum, Regis videli-
cet & Rusticorum, Scanienses, moram
non sustinentes, per pontem priores ad
Regem transire cæperunt. Perspecto
igitur Rex quod media ferè pars illorum
pontem transisset, mandavit suis ut irru-
erent in eos. Qui jussa complentes,
plurimos trucidant: multos etiam se in
amnem mergere compulerunt. Viden-
tes igitur qui ex parte alterâ amnis sta-
bant, quid sociis mali immineret, nec vi-
am adeundi & juvandi eos patere, fugam
inierunt universi. Rex igitur victoria po-
tita

tita, de bonis illorum qui ditiores & auctores principaliores diffensionis fuerant, ablata Archiepiscopo restituit, & multo ampliora. Et hoc modo, ut supra dictum est, bellum in Anundælef dicitur contigisse, quod alio nomine *Dusæfal* appellatur.

MCLXXI. Rex Waldemarus occurrit Imperatori apud Trafn, ubi etiam duas filias suas maritavit.

MCLXXII. Obiit Waldemarus Primus, qui filius erat Sancti Kanuti Ducis & Martyris Ringstadis.

MCLXXIII. Expeditio facta est à Rege Kanuto ad castrum Walgust in Sclavia.

MCLXXVII. Hierusalem à Paganis capta est. Eodem anno facta est Eclipsis Solis.

MCLXXVIII. Dux Waldemarus fit miles VII. Kal. Januarii.

MCXCI. Expeditio ad Finland, quæ devicta est à Danis.

MCXCII. Episcopus Waldemarus fugit de Daciâ. Et Petrus filius Domini Sunonis (Episcopus) Roskild. consecratur.

MCXCIII. Reversus est Waldemarus Episcopus & captus. Et primum incendium in Esrom.

MCXCIII. Conventus venit in Asclaustrum Hallandiæ. Et Comes Adulfus de Holsatia capitur a Rege Kanuto.

MCXCV. Turbo magnus fuit in die Sancti Georgii.

MCXCVI. Kanutus Rex cum exercitu profectus est in Estland.

MCXCVII. Incepit ordo Sanctæ Trinitatis.

MCXCVIII. Sophia Regina obiit, & Petrus Episcopus captus est.

MCC. Holsatia Danis subjugatur. Eodem anno Sanctus Dominicus, Prædicatorum Dux inclytus, migravit ad Dominum. Qui ex Hispaniæ partibus, villâ quæ dicitur Calaroga, oriundus fuit, Oxoniensis ¹⁾ diœcesis. Natus autem piis parentibus, & religiosè nutritus, cepit esse puer ingeniosus; utpote qui sortitus animam bonam à Domino. Pater ejus Felix, mater ejus Johanna nuncupata est. De eo legitur, quod cum factus esset prædicator, & disputante eo contra hæreti-

D

COS

¹⁾ Exoniensem alii diœcesin nominant, in qua sita est Calaroga, s. Dominici patria.

cos apud fanum Jovis sub iudicibus deputatis, & statuto die advenisset plurima multitudo populorum, & longa disputatio facta fuisset, nec facile discerni potuisset, quis rationabilior videretur, Beatus Dominicus, an hæreticorū magister præcipuus. Tandē visum est arbitris ut utrosq; libellos in ignem projicerent, Dominici videlicet & hæretici, & si quis illorum illæsus evaderet, ille testis veræ fidei haberetur. Accenso igitur igne uterqve immittitur, ac liber hæretici mox flammis exurit, & liber Dominici prorsus non læditur. Secundo igitur injectus ac tertio, æqvè profilit, incombustus, manifesta probatione demonstrans fidei Catholicæ veritatem & Dominici sanctitatem. De miraculis ejus ita breviter in Seqventiâ reperitur:

“ *A defunctis revocatum*

“ *Matri vivum reddit natum*

“ *Vivens adhuc corpore:*

“ *Signo crucis imber cedit,*

“ *Turba fratrum panem edit,*

“ *Missum Dei munere.*

MCCI. Obiit Absalon Archiepiscopus Lundensis. Cui successit Andreas. Iste Absalon sæpius hostes regni debellavit,
nec

nec aliquando eis succubuit, sed semper
 victoria potitus est. Qui etiam cum Re-
 ge Waldemaro Scaniam, κ) ingressus
 eam ad fidem Christi convertit, sicut in
 libro Gestorum Daniæ λ) plenius expli-
 catur. Ipse etiam Beatam Margaretam,
 à viro Herlogh in ölishöue interemtam,
 & in extremo littore orientali, ubi adhuc
 ecclesia antiqva cernitur, defossam, ad ec-
 clesiam Sanctæ Mariæ Roskildis transtu-
 lit, & cum debita reverentia sepelivit.
 De miraculis illius Sanctæ, quæ per illam
 Dominus operatus est, paucis, ut opinor,
 constat; non quia non sunt per virtutem
 Domini facta, sed magis quia non sunt
 scripto, ut dignum erat, ad laudem sal-
 vatoris nostri Dei, commendata, & in au-
 ribus fidelium publicata. Memoratus
 etiam Absalon, cum adhuc Episcopus ef-
 set Roskildensis, Sanctum Willelmum
 de Galliis per præpositum suum, nomine
 Saxonem, fecit adduci. Qui etiam Ec-
 clesiam Roskildensem XX. annis & duo-
 bus mensibus, insuper & aliquot diebus,
 strenuè & magnificè rexit. Postea verò
 Archiepiscopus factus, Lundenfi Eccle-
 siæ annis XX. & tribus & uno mense ex-

D 2

cel-

κ) Corrige Sclaviam. λ) vid. Saxonem lib. XIV.

cellenter præfidebat. Ipse etiam claustrum Sora in patrimonii sui solo fundavit, & rebus necessariis adauxit. Ubi etiam ab hac luce migravit, nocte videlicet Sancti Benedicti, ætatis suæ anno *LXXIII*. episcopatus autem *XLIII*. Conditus est autem ante altare beatæ Dei genitricis Mariæ, fratrum devotione magnâ. Cujus etiam anniversarius dies orationibus solennibus recolitur à generatione in generationem.

Epitaphium Domini Absalonis.

Absalon hic specie, Samson re, mente Salem,

Nomine sub trino tres tegit iste lapis.

Terrarum terror teritur nunc terrâ, potentes

Terreat hoc ejus esse, fuisse, fore.

MCCII. Sanctus Wilhelmus in Æplæholt nocte resurrectionis Dominicæ, dum tertium responforium caneretur, migravit ad Dominum, VII Idus Aprilis. Epitaphium Sancti ejusdem:

Parisiis natus, dictis factisque beatus,

Mundo sublatus jacet hic Wilhelmus humatus.

Eodem anno obiit Rex Kanutus qui fuit filius Waldemari Primi.

MCCIII.

MCCIII. Expeditio facta est in Norwegiam. Obiit Esbernus Snaræ.

MCCV. Rex Waldemarus duxit filiam Regis Boemiæ. Expeditio in Scani-
am. *μ*)

MCCVI. Andreas Archiepiscopus cum germanis fratribus suis duxit exercitum in Estland.

MCCVII. Rex Waldemarus obtinuit Buzæburgh, & destruxit.

MCCVIII. Dani corruerunt in Lenæ Sueciæ.

MCCIX. Episcopus Waldemarus, qui filius fuit Regis Kanuti, qui Roskildis à Svenone Rege in dolo cum Constantino quodam nobili de Theutoniâ occisus fuit, ejectus est à sede Bremensi, & à Papa excommunicatus est.

MCCX. Expeditio facta est in Samland & Prusciam. Rex Sverkerus corruit.

MCCXI. Castrum Dimin in Sclavia ædificatur à Danis. Et pons ultra Albi-
am factus est.

MCCXII. Obiit Margareta Regina, filia Regis Boemiæ.

MCCXIII. Obiit Johannes filius Es-
berni Snaræ.

μ) Et hic legendum Sclaviam.

MCCXIII.

MCCXIII. Obiit Petrus Episcopus Roskildensis, & Gaufridus Abbas Soræ, & Olavus Episcopus Ripensis.

MCCXV. Concilium generale celebratur Romæ à Papâ Innocentio. Waldemarus Junior in Regem eligitur.

MCCXVI. Waldemarus terram Palatini devastavit. Natus est Rex Ericus.

MCCXVIII. Otto Imperator obiit.

MCCXIX. Waldemarus ivit cum exercitu contra paganos in Estland.

MCCXX. Obiit Berengaria Regina. Hierusalem à Christianis recuperatur.

MCCXXII. Gregorius Cardinalis fuit in Dacia. Gunnerus (Abbas) Caræ insulæ electus est in Episcopum Wiberghensem.

MCCXXIII. Captus est Waldemarus Rex, cum filio suo Waldemaro Rege à Henrico Comite homine suo in dolo.

MCCXXV. Obiit Petrus Episcopus Roskildensis filius Domini Jacobi Sunonis.

MCCXXVI. Solutus est Rex cum filio, & Nicolaus filius Stigh factus est Episcopus Roskildensis. Eodem anno Sanctus Franciscus, expletis XX. annis, ex quo perfectissime adhæsit Christo, vitæ mortalis compedibus absolutus III. Non.

Octo-

Octobris, die Dominico, feliciter migravit ad Dominum. Beatus iste de civitate Affisii ortus fuit. Tertio decimo conversionis suæ anno ad partes Syriæ pergit, festinat ad Soldanum, atteritur verberibus, laceffitur injuriis, prædicat Christum, remittitur tamen ab infidelibus ad fideles. Columbinâ simplicitate plenus omnes creaturas ad creatoris amorem hortatur, prædicat avibus, auditur ab eis, tanguntur ab ipso, nec nisi licentiatae recedunt. Duobus annis anteqvam Spiritum cœlo redderet, in visione Dei super se videt crucifixum, qui crucifixionis suæ signa sic in eo evidenter expressit, ut crucifixus videretur & ipse. Consignantur manus, pedes & latus crucis charactere resultant in ipso. Legitur idem servus Dei leprosos mundasse duos, de quibus unus paralyticus fuit, sed utriusque infirmitatis consecutus est sanitatem. Passiones etiam diversas patientes, quorum numerus ignoratur, Christi virtute sanavit. Ideo canitur de ipso in prosa sic:

Salve decus pauperum,

In quo Christum iterum

Monstrat sua vulnera.

Signa probant de beatum,

*Cujus ossa sanitatum
 Vaporant dulcedinem.
 Quot sunt morbi tot medela,
 Visus, gressus & loquela,
 Præbes plenitudinem,
 Crucem præfers specialem;
 Nec in terris habet talem
 Sanctus nec in patria.
 Novi clavi, lateris
 Vulnus novi sideris
 Probant privilegia,
 O Franciscæ lux solaris,
 Crucifixus singularis,
 Jam cum Christo gloriaris
 In choro cælestium.*

MCCXXVII. Capti sunt Dani apud Børnæhövæth.

MCCXXVIII. Venerabilis & Deo dignus Andreas Archiepiscopus Lundensis ex hac luce migravit ad Dominum. Eodem anno Archiepiscopus Petrus, qui ei successit, mortuus est; & Uffo Archiepiscopus consecratus. Tempore quo præfuit Ecclesiæ Lundensi memoratus Archiepiscopus Andreas, miraculum tale Christus ostendere dignatus est: Erat in præfata civitate mendicus quidam, qui amens à plurimis reputabatur, eò quod cum

cum interrogatus de aliqua re fuisset, nihil respondisset nisi hoc solum, videlicet: Pater noster, pro omnibus Christianis animabus. Quam ob causam *Pater noster* appellatus est idem mendicus. Hic sæpius ante fores burgenfium in platea, pernoctavit, instar illius beati mendici evangelici, qui jacebat ante fores divitis. Decursis itaque aliquantis annis moritur, & in cæmeterio beati Laurentii mendicus ille sepelitur. Nocte autem sequenti, dum deambulat in palatio suo venerabilis Andreas, audit in cæmeterio tumultum maximum dicentium, & quasi adinvicem sese cohortantium in hunc modum: Oremus Pater noster pro animâ Pater noster. Postero itaque die fecit Archiepiscopus inquiri, si nuper aliquis ibi sepultus fuisset, qui *Pater noster* fuerat appellatus. De qua re cum certificatus fuisset, glorificavit Deum, qui non spernit orationem pauperum. Similem rem Prior quidam in monasterio Sancti Martini Turonis, à fratribus per Sacramenta Dei adjuratus, retulit, quod quando erat secularis, nocte quâdam à tunc defuncto parochiano suo ad ecclesiam per cæmeterium rediens respexit, &

ostium ecclesiæ apertum conspexit, quod clausum paulò ante dimisit. Unde cum multum obstupuisset, ita mox in eodem loco defixus est, ut penitus abire nequiveret, nec se movere posset. Et ecce, repente audita est vox clamantis & dicentis: Surgite fideles universi, quotquot in hoc cimiterio requiescitis ut comendemus animam carissimi nostri, qui quoties transire solebat per hoc cimiterium, pro nobis orationem faciebat, & elemosynas plurimas largitus est. Repente ad hanc vocem surrexerunt, & factus est sonitus grandis cum egrederentur de tumulis suis. Porro in ecclesia videbantur cerei multi, hinc inde parietibus affixi; quam cum ingressi fuissent, cæperunt commendationis officium solenniter decantare, ita ut uno dicente collectas & orationes, alii subjungerent Amen, cæterasque responsiones, quemadmodum in choro psallentium fieri solet. Commendatione facta, clamatum est denuo, ut singuli reverterentur ad loca sua. Cognita igitur virtute, Abbas prædicti monasterii, cum esset vir bonus & religiosus, super tam inauditis mirabilibus gratias egit Deo, generalemque legem

gem in cænobio illo constituens, ut quotiescunque cæmeterium aliquos de fratribus intrare contingeret, toties pro fidelibus ibidem pausantibus ad minus semel orationem Dominicam dicere non pigritarentur. O quam irrefragabili veritatis testimonio subnixa est sententia, qva dicitur, qvia qvi pro alio orat, pro se ipso laborat. Si enim pietatis opus esse creditur, fideles pro fratribus & proximis, qvi adhuc iustitiæ opera exercere, præmiaque iustitiæ promereri valent, orare: quanto magis negotium pietatis omni acceptione dignum esse censebitur, pro animabus fidelium intercedere, quæ jam nec opera iustitiæ, per quæ bona merita conquiruntur, operari, nec ultra ad proximi remedia confugere valent, sed solummodo peccatorum & negligentiarum suarum pænas, iusta divinitatis censura solvere coguntur. Sancta ergo & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur. Sciendum autem qvia memoratus Archiepiscopus non solum prærogativâ Primatus, sed etiam dignitate legatiae sedis Apostolicæ super Regna Aquilonaria sublimatus merito erat, ita ut quicquid perperam

in Regnis Daciæ, Sveciæ & Norwegiæ
fuiſſet actum, ipſe perfectè ſolveret & di-
ſpenſaret. Quantus clericus fuerit ſcire
qvi deſiderat, legat librum qvem metricè
compoſuit qvi Exameron v) appellatur,
qvi etiam ſic incipit:

“Æternâ vitâ nihil eſt felicius unquam.

“Æternâ morte nihil in felicius omen.

“Hæc in lætitiâ tranſcendit, & illa dolore.

*“Conceptum mentis neutrum comprehendere
ſenſus*

*“Sufficit humanus, neutrum (de)ſcribere
lingua,*

*“Hoc præſens ſeculum, claudendum fine ſu-
premo,*

*“Eſt quaſi momentum, collatum fine ca-
renti.*

*“Sed multo brevius ſeclo ſpaciū liquet
eſſe*

“Humanæ vitæ, cui mors vel vita perennis

“Semper ſuccedit, reprobis mors, vita beatis.

*“Quis furor eſt ergo, qualis præſuntio,
quantus*

*“Error, ſic aliquem percurrere tam breve
tempus,*

“Ut mors quærat & vita beata fugetur.

*“Quæ mala, quæ dura, quæ non toleranda
flagella,*

v) i.e. Hexameron.

“Æter-

Æternæ vitæ dulcem gignentia fructum. “
Quæ bona, quæ leta, quæ non jucunda “
cavenda, “
Æternæ mortis duras parientia pœnas. “
Ætas humana quamvis prolixior exstans “
Annorum numerum maris exæquet arenis, “
Dispensanda tamen esset moderamine “
cauto, “
Ut deserviret æternæ tota saluti, “
Debita colligeret, obstantia quæque cave- “
ret. “
Ut tandem posset succedere vita perennis. “
Sed cum sit tantæ brevitatis, cum velut “
in stans “
Transseat absque morâ, cum prætereat “
quali fumus, “
Ad modicum parens, quis summam de- “
neget esse “
Stultitiam, solis ipsam consumere vanis, “
Seria negligere, nugis intendere, vera “
Spernere, falsa sequi, sacra devitare, “
profana “
Sectari, mores corrumpere, turpia velle, “
Cælos despiciere, flammæ Phlegethontis “
amare. “

Quantam devotionem ad Dominam
 nostram beatam virginem Mariam ha-
 buerit, Sequentiæ de eâdem virgine glo-
 rio-

riosa compositæ, lucidè manifestant, quæ
ita incipiunt: *Missus Gabriel de Cælis,
Stella solem præter morem &c.* Notan-
dum etiam quod amicus totius boni, scili-
cet Andreas, Metropolitanus Danorum,
Sveciæque Primas, auctoritate, ut di-
ctum est, legationis sedis Apostolicæ, in-
ter plurima beneficia, quæ indigentibus
& miseris largitus est, etiam hoc adjun-
xit, quod quadragesimas & jejunia muli-
erum, quæ invitæ & dormientes infan-
tes secum habentes opprimunt, multum
diminuit, sicut hætenus observatur.
Sed quis digna in tanti viri laudem de-
promat, cum etiam virgo à familiarissi-
mis suis & verissimis confessoribus & fi-
de dignis in tota vita sua permanisse as-
feratur. Unde versificator:

“Tu flos dulcoris, tu vas, tu fructus honoris

“Præsul es Andrea, tu Scaniensis honor.

“Tu virtute vires placido vigore virilis

“Nominis exponis significata tui.

*“Dulce tibi nomen, vir dulcis, amabile, ca-
rum.*

“Carus amabilis & religione sacer.

“Tu vas non vacuum sed plenum nectare,

“

“Vas oleo, retinens balsama, mella, merum.

“Es

*Es cælum celsum, quia mystica quæ didi-
cisti*

Cælica verba doces, dogmata vera tenens.

Es flos nativo candore nitens, quia virgo

Munere divino flos tua munda caro.

Heu mihi quod nostro flos hic non crevit

in horto

Deperit, & laeso damna pudore fero.

O felix qui fece cares, fætoque carnis,

Cujus amœna patent spirat amicus odor.

Felix tu tellus Syalandia flore venusto,

Terra ferax de quâ prodiit iste decor.

MCCXXX. Cardinalis Otto fuit in Dacia. Eodem anno eclipsis Solis facta est.

MCCXXXI. Rex Waldemarus Junior obiit, & Regina Alienor. Rex Ericus consecratur, & Absalon Belgh obiit.

MCCXXXIII. Obiit Esbernus filius Nicolai Mule.

MCCXXXIII. Ecclesia Sancti Laurentii Lundis, & Roskildis civitas incendio vastatae sunt.

MCCXXXVI. Obiit Waldemarus Episcopus monachus in Lükkæ Theutoniæ, qui fundavit claustrum As in Hallandia.

MCCXXXVII. Dux Abel duxit uxorem filiam Comitis Adulphi in Holsatia.

MCCXXXVIII.

MCCXXXVIII. Translatio Sancti Wil-
helmi Abbatis in Æplæholt.

MCCXXXIX. Rex Ericus duxit uxorem
Jottam filiam Comitis de Saxoniâ.

MCCXL. Hoc anno Rex Waldemarus
in castro Orthingeburgh legem Dani-
cam promulgavit, & eam in libro Dani-
cè fecit conscribi, qui liber ita incipit: *Math logh scal man land buggiæ.* Hoc
autem factum est consentientibus filiis
suis & præsentibus, videlicet Rege Erico,
Duce Abel, Domino Christoforo, Vene-
rabili etiam Metropolitano Lundensi Uf-
tone cum suffraganeis suis.

MCCXLI. Obiit Rex Waldemarus
II.^{us}. & Petrus filius Trangonis. & E-
clipsis Solis facta est.

MCCXLIII. Rex Ericus contra fra-
trem suum Abel duxit exercitum apud
Caldingæ.

MCCXLV. Nicolaus Episcopus Ros-
kildensis expulsus est, & Concilium ge-
nerale Romæ celebratur.

MCCXLVI. Obiit piæ memoriæ Do-
minus Jacobus Simonis; & Juris Stig-
fun interfectus est.

MCCXLVII. Claustrum Sora com-
bustum est.

MCCXLIX. Obiit Episcopus Nicolaus apud Claram vallem. Villa Hafn devastata est.

MCCL. Rex Ericus apud Sleswic in nocte Beati Laurentii captus est à Duce Abel, tempore pacis. Quem cum cepisset, sicut retulit qui se hæc scire protestatus est, dixit ad Regem: Memor esse debes, quia anno transacto, cum vastares civitatem hanc, filia mea inter pauperes mulieres ad latibula discurrit. Cui Rex: Frater carissime. Bono animo esto, quia adhuc Deo volente superest mihi facultas tanta, quod plenè possum filiaæ tuæ calceos restituere. Cui Dux: Non hoc deinceps facturus es. Cumque nullus esset, qui Regem eriperet, commisit eum Dux cuidam militi suo, qui dicebatur Tuko Böstæ custodiendum. Miles verò hoc modo Ducem interrogavit: Quò ducturus sum fratrem tuum Regem? Respondit: Duc eum quocunque volueris, & fac de eo quod vis. Quem ille festinanter cum pueris suis rapiens & cymbæ, quæ sub ponte erat, imponens remigando abcessit. Cum autem non longè à civitate venissent, audiunt post se vehementer remorum impulsu per-

E stre-

strepere, vocesque remigantium, ut ve-
 lociter properarent se adinvicem cohor-
 tantium. Dixitque Rex ad comites su-
 os: Qvis, putatis, est qui post nos venit?
 Cui illi: Ex voce intelligimus quod sit,
 Dominus Lagho filius Guthmundi.
 Quibus Rex: Deprecor vos igitur, o ca-
 rissimi Domini mei, omnes qui in hac na-
 vi estis, ut quæeratis mihi presbyterum,
 cui confiteri valeam antequam moriar,
 certus sum enim, quia nullo modo ex
 manibus Laghonis evadere possum.
 Quæritur igitur presbyter, & favente
 Deo, sine morâ reperitur, & ad Regem
 in navem adducitur. Peracta igitur con-
 fessione, ministri Sathanæ Regem arri-
 piunt, & ad litus occidentale brachii ma-
 ris, id est Slæ, advehunt, decollant, & de-
 collatum appensis galeis & cassidibus in
 profundo submergunt. Transactis ve-
 ro aliquantis hebdomadis à piscatoribus
 inventus ad civitatem adducitur, & in ec-
 clefiola monialium sepultus est. Quem
 postea frater ejus Christofores Rex in
 Ringstadiam sustulit, & cum omni reve-
 rentia sepultura Regia, ut dignum erat,
 fecit sepeliri. Sciendum vero quia o-
 mnes Regis mortis auctores ultio digna
 Dei

Dei modico post tempore in tantum secuta fuerit, ut ne unus quidem ex omnibus remaneret, sed universi morte pessima vitam finirent. Afferunt plurimi fideles populi & devoti, & in suis tribulationibus sæpius experti, quod succurrit Dominus, martyris sui meritis, omnibus qui invocant eum in veritate. Ideo legitur in Epitaphio:

Hic jacet Ericus Rex, magni Regis amicus &c.

MCCLI. Comes Nicolaus, & Frethericus quondam Imperator, & Gunnerus Episcopus Wiberghensis obierunt.

MCCLII. Abel Rex in Frisia occisus est, cui successit Christoforus. Obiit Uffo Archiepiscopus.

MCCLIII. Bellum fuit Skyælfiskör inter Christoforum & Henricum Hæmæthorp.

MCCLIV. Jacobus factus est Archiepiscopus Lundensis, & Petrus Episcopus Roskildensis.

MCCLVI. Obiit Petrus Ebbonis, & rustici sævierunt in milites cum clavis.

MCCLVII. Bellum fuit Kycæthorp inter Regem & Rusticos.

MCCLIX. Bellum fuit apud Næst-

wæth inter rusticos & Jarmer. Rex Christo-
 forus Ripis peremptus est.

MCCLX. Interiit Jarmer Sclavus, qui
 Syalandenfibus mala irrogaverat.

MCCLXI. Captus est Rex cum matre,
 sua supra Loheth; & Claustum Nest-
 uæth combustum.

MCCLXII. Soluta est Regina. Eclipsis
 Solis facta est mense Augusto.

MCCLXIII. Scanienses restiterunt duci
 de Brunswic.

MCCLXIV. Castrum Aruæskogh de-
 struitur. Venit Rex de captivitate.

MCCLXVI. Gvido Cardinalis fuit in da-
 ciâ. Andreas Pincerna captus est.

MCCLXVII. Obiit domina Ingæburgh
 in Hethæbii.

MCCLXVIII. Castrum Kaldingæ reædi-
 ficatum est à Rege Erico.

MCCLXX. Andreas Pincerna obiit.

MCCLXXI. Domicellus Nicolaus obiit.

MCCLXXII. Rex vastavit ducatum in
 Jutiâ. Dux Ericus filius Abel obiit.

MCCLXXIII. Rex duxit Agnetem fili-
 am Marchionis. Rodolphus fit Impe-
 rator.

MCCLXXIV. Concilium generale ce-
 lebratur apud Lugdunum.

MCCLXXV.

MCCLXXV. Bellum fit in Swecia apud Houæ, ubi Rex Waldemarus captus est.

MCCLXXVII. Thrugotus fit Archiepiscopus. Petrus Roskildensis (Episcopus) obiit, cui successit Stigotus.

MCCLXXVIII. Ericus filius Erici Regis in Regem assumitur.

MCCLXXIX. Domicellus Abel & Marianna, relicta Domini Johannis Niklesun obierunt.

MCCLXXX. Thrugotus Archiepiscopus obiit; cui successit Johannes Dros.

MCCLXXXII. Regina Margareta & Domina Cæcilia, uxor Absalonis obierunt.

Hactenus ipsum Chronicon. Quæ sequuntur, variis antiquis manibus eidem passim adscripta sunt: nempe

Ad Ann. MCXXXVI. Ericus primo imposuit terræ denarios aratrales, idcirco à rusticis appellatus est *Emun*, quasi semper memoriabilis.

Ad Ann. MCLVI. post hæc verba: *adjuvante eum Esberno Snaræ*; in die Sancti Severini.

Ad Ann. MCLXIII. illa verba: *Waldemar* adivit Imperatorem Fredericum apud civitatem Metensem.

Ad Ann. MCLXVI. Obiit Christoforus Dux Jutiæ.

Ad Ann. MCLXVII. post *Waldemaro*, & eruti sunt oculi ejus.

Ad Añ. MCLXXXIII. Haraldus Skreng à Swecia vocatus, ut regnaret in Scania, fugatur.

Ad Ann. MCLXXXV. Bugislavus Dux Pomeriæ, volens Ruianos delere per danos debellatus perdidit fere quingentas naves. Hoc anno factus est homo Regis Kanuti.

Ad Ann. MCLXXXIX. Expeditio facta est in Slaviam; & Jarmarus factus est tutor puerorum Bugislavi.

Ad Ann. MCXC. Brugstenburgh reædificata est per danos.

Ad Ann. MCXCIII. illa verba: *Reversus est Waldemar* Episcopus & captus & positus in turri Norburgh V. annis, & post in Syoburgh IX. annis.

Ad Ann. MCXCVIII. Castrum Reynaburgh

burgh captum, & Thytmarcia ac-
quisita per danos in die Omnium
Sanctorum.

Ad Ann. *MCCII*. post illa: *qui fuit filius*
Waldemari Primi, Pridiè Idus No-
vembris. W. II^{us}. coronatur. Co-
mes Adulphus captus est; & ca-
strum Segebiaergh acquisitum.

Ad Ann. *MCCIII*. Comes liberatus est.

Ad Ann. *MCCVIII*. post illa: *in Lænæ Sve-*
ciæ; Ebbo Sonæsun.

Ad Ann. *MCCXII*. supra vocem *Marga-*
reta, Dagmar.

Ad Ann. *MCCXVII*. Ordo Prædicatorum
incepit. Rex misit militiam suam
Brunshwik in auxilium Ottonis
contra Regem Philippum, & ipsum
de Ripis - - - duci fecit in expen-
sis suis.

Ad Ann. *MCCXXIII*. Tempore de Chri-
sti qvo mundo prodiit isti
Mille ducenti tres anni bis qvoque
deni

Sunt, cum Danorum Regem fraus
Teutunicorum
Victum deduxit, qvem plebs & cu-
ria luxit.

Ad Ann. *MCCXXVIII*. Orræ vastata est.

Ad Ann. *MCCXXVII*. post vocem *Bornæ-
böwæth*, die Beatæ Mariæ Magdale-
næ ; ubi Rex perdidit unū oculum.

Ad Ann. *MCCXXXI*. illa verba : *Rex Wal-
demarus junior obiit*. Iste Waldema-
rus, homo bonus & mansuetus, se-
quenti anno post coronationem su-
am in venatione in sylva Rusnes per-
qvendam militē de balista casu per-
cussus in pede mortuus est.

Item supra has voces : & *Regina Ali-
enor*, filia Regis Castellæ.

Ad Ann. *MCCXXXIII*. Minores daciam
intraverunt.

Ad Ann. *MCCXXVII*. Bellum fuit Scanö-
ör inter danos & Baggos. Item su-
pra voces *duxit uxorem* Mectidam.

Ad Ann. *MCCXLVII*. Guerra generalis.

Ad Ann. *MCCXLVIII*. Rex duxit exerci-
tum in Ymbre. Nuptiæ Christofo-
ri celebrantur.

Ad Ann. *MCCCL*. Ericus homo pulcherri-
mus, & mitissimus miles, fuit omni-
bus supra modum amabilis, & multa
strenuè fecit. Inter eum & Abel fra-
trem suum Ducem magna discordia
fuit (qvæ) diu duravit. Nam Abel
sororem Comitum Holzsatæ uxo-
rem habuit, quos Rex modis omni-
bus

bus volebat sub ditione danorum
ponere. Dux vero Abel pro eorum
defensione se fratri opposuit, unde &
multoties contra ipsum dimicavit,
exercitu Theotunico adjutus. Tan-
dem dux Abel vitam & bona pone-
re in manibus Regis compellebatur,
& sic facti sunt amici ut videbatur.
Super hoc juraverunt viginti nobi-
les & domini ex parte ducis, ita ut si
dux aliquando se opponeret Regi,
ipsi viginti ducem deserere deberent
& homagium à Rege in odium ducis
recipere. Postea Archiepiscopus
Bremensis Gerardus, Symon Pan-
deburnensis & Comites Holzsatiæ
castrum Regis in Regnzburch cum
mille quadringentis dextrariis obse-
derunt. Contra quos Rex Ericus
paratus ad pugnam cum maximo
exercitu danæwirkö venit. Sed de-
clinans ad civitatem Sleswik cum
fratre suo duce Abel causa solatii, fa-
ctâ prius inter eos pace, in nocte San-
cti Laurentii à fratre suo Abel captus
est, quem quidam miles ducis, Lawo
Guthmundsun, juxta Myöfund oc-
cidit, & corpus ejus in Slyam sub-
merfit.

Ad Ann. MCCLII. ad illa *in Frisia occisus est*,
juxta Mildænburgh, vigilia Petri &
Pauli.

Ad Ann. MCCLVII. Haqvinus Rex Nor-
uegiæ fuit in Daciâ.

Ad Ann. MCCLIX. vocem *Jarmer*. Jær-
marus.

Ad Ann. MCCLXI. post illa: *supra Lobeth*.
profesto Olavi.

Ad Ann. MCCLXIX. Albertus Marchio
Brandeburgensis duxit Mechtildem
filiam Christofori Regis.

Ad Ann. MCCLXX. Bellum fuit in Esto-
niâ.

Ad Ann. MCCLXXIII. Ericus nascitur.

Ad Ann. MCCLXXIX. Ericus Rex dano-
rum Wæstrægothiam rapina & in-
cendio vastavit.

Ad Ann. MCCLXXXIII. Pax reformatur,
Waldemarus Erici fit dux, & Jaco-
bus Comes. Fames in Daciâ.

Ad Ann. MCCLXXXIII. Domicella Jutta
obiit. Castrum Lauholm frangitur.

Ad Ann. MCCLXXXV. Dux Waldemarus
captus est à Rege, & Dapifer suus,
& in Syoborgh compeditus.

Ad Ann. MCCLXXXVI. Obiit Johannes E-
piscopus Otth. Cui successit Gisico.
Obiit Sophia Regina Sweciæ. Ad

Ad Ann. MCCLXXXVII. Ericus Rex mortificatus in lecto suo in Findörp Justitiæ in nocte S. Cæciliæ.

Ad Ann. MCCLXXXVIII. Stigotus Andærsun cum suis fugit.

Ad Ann. MCCLXXXIX. Obiit Jo. Dros Archiepiscopus Lundensis. Jo. Grand successit. Jo Crak fit Episcopus Roskildensis.

Ad Ann. MCCXC. Castrum Hiælm ædificatur. Normanni vastant Lannlandiam.

Ad Ann. MCCXCI. Soldanus vicit Acharon, interficiens masculos cum mulieribus.

Ad Ann. MCCXCII. Skielm dapifer interficitur.

Ad Ann. MCCXCIII. Tertia expeditio Regis Noruegiæ in daciam. Stigotus obiit.

Ad Ann. MCCXCIII. Jo. Archiepiscopus capitur. Rano Jonassun rotatur.

Ad Ann. MCCXCV. Archiepiscopus clam liberatur. Isarnus nuncius Papæ fuit in dacia. Treugæ dantur exulibus.

Ad Ann. MCCXCVI. Rex Ericus duxit Ingiburgh filiam Magni Regis Sveciæ.

Ad

Ad Ann. MCCXCVII. Rex devicit Kalen-
deburgh & Christofozum.

Ad Ann. MCCXCVIII. Castrum Hænæs-
gast capitur. Isarnus cum Archie-
piscopo venit.

Ad Ann. MCCXCIX. Venit interdictum in
totum Regnum daciae, & duravit
per quatuor annos, & in quinto an-
no à Purificat. usque ad Pascha.

Ad Ann. MCCC. Rex Tartarorum devicit
Soldanum. Obiit Gifco Episcopus.
Clastrum Ringstath incenditur.

Ad Ann. MCCCi. Olavus fit Episcopus
Roskildensis. Indulgentiae Romæ.

Ad Ann. MCCCII. Johannes Grand Ar-
chiepiscopus depositus fuit.

Ad Ann. MCCCIII. Obiit Comitissa A-
gnes, quæ prius fuit Regina dano-
rum.

Ad Ann. MCCCvii. Ericus Rex cum ma-
gno exercitu profectus est in Swe-
ciam.

Huc usq; vetusta illa additamenta. Sequuntur alia, ad infra scriptos presentis Chronici annos similiter appōita, sed recenti manu; quæ tamen ex antiquo quodam codice desumpta esse videntur.

MCXV. Claravallis fundatur, & Beatus Bernardus ibidem Abbas præficitur.

MCXX. Ordo Præmonstratensis initium sumit.

MCXXXII. pro eo quod est in Chronico :
 & -- *fugit Ericus.* in quo Ericus positur victoriâ.

MCXXXVI. Ericus Emunæ factus est Rex, qui fecit occidi Haraldum fratrem suum.

MCXXXVII. Tenebræ fuerunt in quadragesima per totam daciam.

MCXXXIX. ad illa verba : *interfectus est* in Jutiâ.

MCXL. Olaus filius Haraldi rebellavit Ericum Regem.

MCXLIII. Olaus occidit Rikonem Episcopum Roskild. in Ranlöse.

MCLIII post istas voces : *sororem Kanuti,* & reconciliati sunt Reges.

MCLVI. Sueno, violatâ per ipsum fide & pace, fugatus est in Saxoniam; rediens-

ensque cum duce Henrico & multo auxilio, ut expugnaret Kanutum & Waldemarum, & iterum fugit.

MCLVII. Sueno iterum rediit, pacem fecit, & tripartitum est regnum. Waldemarus enim sortitus est Jutiam, & Kanutus Sialandiam cum Insulis circumjacentibus, & Sueno Scaniam. Sed his non contentus Sueno, mox Kanutum Roschildis dolo occidit.

MCLXXI. Sanctus Kanutus translatus est. Kanutus filius Waldemari coronatus est. (Stetin.

MCLXXVI. Vualdemarus obsedit castrum

MCXCI. post illa: *Expeditio ad Finland* per Kanutum Regem.

MCXCIII. Asylum fundatur.

MCXCVIII. post illa: *Petrus Episcopus captus est*, & Thorbernus frater ejus.

Adhuc alia recenti manu.

Ad Ann. *MCCIX.* Natus est Valdemarus, primus filius Valdemari.

Ad Ann. *MCCX.* Pons ultra Alb... factus.

Item: Ericus Rex Sueciæ duxit sororem Regis Valdemari.

Ad Ann. *MCCXIII.* Rex duxit secundam uxorem Berengariam.

Allegatur superius pag. 21. & 40. Liber de Exordio Cisterciensis Ordinis. Illum sub titulo Exordii Magni Ordinis Cisterciensis Tomo I. Bibliotheca Patrum Cisterciensium Bonofonte anno 1660. publicavit Bertrandus Tissier: quod opus cum non ubi vis occurrat, inde, in præsentis illustrationem, duo illa Capita, quorum partes supradictis adducuntur locis, integra hic transcribere visum est. Idem Cisterciensis Ordinis Exordium in melioris notæ MSto codice Chartaceo, anno 1473. exarato, ac Narratio Cisterciensis Ordinis inscripto, Serenissimi Electoris Brandenburg. Bibliotheca servat, ex quo variantes lectiones, in inferiori margine passim hic adjectas, mea manu fideliter desumsi.

Distinctionis III. Cap. XXV.

De Domino Eschylo, a) quondam Danorum Archiepiscopo, postea monacho Clarævallis.

Vir magnificus, & cum omni reverentia nominandus Eschilus, b) quondam

a) MShabet Eskillo. b) MS Eskillus.

dam Danorum Archiepiscopus, & Apostolicae sedis in insulis Aquilonaribus Legatus, postea vero humilis Cisterciensis ordinis monachus, & coenobii Claræval-
lis professus, cum adhuc esset adolescens, annos natus circiter duodecim, trans-
missus à parentibus causa studiorum in Saxonia morabatur, quæ tunc in nobili illa Hildesemenſi c) Ecclesia florentissi-
ma, à clericis diversarum regionum ce-
lebri concursu frequentabatur. Itaque dum aliquamdiu ibidem moratus fuisset, gravissimam valetudinem d) incidit, & diuturno langvore tabescens, tandem à Medicis desperatus est. Ideoque pro-
curatum, e) ut oleo sacro ungeretur, Cumque Presbyteri cæterique fideles hujus rei gratia lectulo ejus assisterent, subito factus in agonia, omni membro-
rum ac sensuum officio destitutus est, ita, ut ferè mortuus putaretur. Exemptus ergo carnis sensibus, ductus est in spiri-
tu ad quandam mansionem totam inte-
rius quasi clibanum ardentem: ad quam cum propius accederet, & curiosius in-
spicere vellet, subito erumpens vapor in-
cen-

c) in MS est: Hildesemenſi. d) MS invaletud.

e) MS addit: est.

cendii apprehendit incautum, moxque
in illam fornacem flammivomam traxit
invitum. Qui cum protinus ardere cœ-
pisset, jamque nihil aliud nisi *f*) ignem
æternum sibi supereffe cogitaret: ecce
miserante Deo apparuit ei in uno diver-
sorii latere meatus quidam quasi tramitis
angusti, de ostio ad ostium ducens, qui
etiam flammis vacuus esse videbatur.
Quem cernens & spe evadendi anima-
tus, conatu quo potuit reptans ad locum
illum refrigerii pervenit: & per illum
ad ostium tendens celeriter exiit & fu-
git, palpitans ac tremens à faciè ignis
devorantis. Moxque palatium quod-
dam regale & amplum reperiens, & il-
luc *g*) ingrediens, vidit in eo reginam
cœlorum, Dominam Angelorum, vul-
tu & habitu mirabili coruscantem, at-
que in throno gloriæ residentem. Ad
quam pavidus & anhelus accedens, fla-
gitabat obnixè, ut sui misereretur.
Quem protinus illa dedignanter aspici-
ens, atque minaciter alloquens, quod
ausus fuisset in conspectu ipsius appare-
re: mandat quantocius egredi, & cru-
ciandum ad ignem reverti. Porro in-

F

ter

f) MS addit mortem &c. g) MS illud

ter alios matri misericordiæ assistentes, apparebant ibi tres viri venerabiles, quorum unus ejusdem civitatis Episcopus erat: alter verò decanus, tertius nihilominus nescio quid officii in eadem Ecclesia administrans. Hos itaque præfatus adolescentulus intuens ac recognoscens, lacrymabiliter precabatur, quatenus piissimæ Dominae pro ipso supplicare dignarentur. Quod cum devotissimè facerent, misericordissima illa dissimulatrix *h)* respondit eis dicens: Quid est, quod rogare præsumitis pro adolescente isto vanissimo, meoque respectu indigno? Hic enim perversus & lubricus *i)* nunquam salutationem meam mihi vel una vice repræsentavit. Cumque rogarent illi, ut solita pietate delicta juventutis & ignorantias illius dimitteret, si de cætero se emendaturum promitteret: accessit iterum tremebundus adolescens, obsecrans eam, & dicens: Miserere mei, piissima Domina, miserere mei, reparatrix *k)* generis humani: & ne claudas à me misero inexhausta viscera misericordiæ tuæ, quia paratus sum

h) MS Dissimilatrix. i) MS addit nunquam horavit me, k) MS. habet miseratrix.

sum a modo & usque in sempiternum,
 forvire tibi, & te super omnia post Deum
 venerari. Quod si genitor meus istam
 calamitatem meam agnosceret, maxi-
 ma auri pondera pro mea liberatione,
 libenter impenderet. Talia itaque cum
 lamentabili voce depromeret, beatissi-
 ma virgo, vera mater misericordiæ, se-
 renatâ facie respiciens illum, dixit:
 Quid igitur? Putasne quia valeas te-
 ipsum apud me condigno pretio redime-
 re? In hoc enim forsitan placare me
 posses, si congruum mihi pretium pro
 tua redemptione persolveres. Tum il-
 le non modicè exhilaratus in verbo isto,
 fiducialius accessit & dixit. Etiam at-
 que etiam clementissima Domina, ego
 me optimè redimam: & quidquid jusse-
 rit mihi dignatio tua, libentissimè faci-
 am: tantummodo esto mihi propitia, nec
 me in illum ignem cruciandum amplius
 remittas. Cui Regina virginum re-
 spondit: Volo igitur, ut de quinque
 generibus annonæ quinque mihi modi-
 os, hoc est de singulis singulos, non ne-
 gligas reddere. Quo ille audito lætan-
 ter accepit, respondensque alacriter
 dixit: Carum est mihi, ô carissima

Domina, quod imponis, valdeque jucundum: & ego mensuram bonam & confertam & coagitatam & supereffluentem dabo in horreum tuum. Quod cum in fide sua firmiter promississet, datis etiam fidejussoribus intercessoribus supradictis, dimissus est *l)* ad humana reverti. Redditus itaque sibi, confestim aperuit oculos, receptoque usu loquendi surrexit & sedit in lectulo suo *m)* moxque in jubilum erumpes, coepit clamare cum gaudio magno dicens: Benedictus Deus, *n)* liberatus sum: & amplius non ardebo. *o)* Videntes cuncti qui aderant, adolescentem illum de mortis janua revocatum ita clamantem, & ita prae gaudio gestientem, mirati valde sciscitabantur ab eo tantæ lætitiæ causam. Ipse verò per multum temporis spatium nil aliud dicere poterat, nisi tantummodo, Deo gratias, ego non ardebo, ego non ardebo. Et cum sæpius illud repetisset, conversus tandem ad illos, quid sibi accidisset, vel quid vidisset, per ordinem indi-

l) MS addit tandem liber. *m)* MS lecto. *n)* MS addit ego. *o)* MS addit: Gratias ago tibi Sancta Dei genitrix virgo, quia liberaasti me de incendio isto, & amplius non ardebo.

ruleos undarum vertices ad veræ pietatis cultum inclinare. Volens autem idem venerabilis pater in populis Aquilonarium partium, sicut & in cæteris gentibus aliquem fructum habere, penitente religiosa femina Regina Sveciæ, conventum fratrum ad partes illas direxit. Cumque Monachi & Conversi, qui ad hoc denominati fuerant, ut hominibus rudibus & indomitis formam religionis & disciplinæ traderent, nimio mœrore consternati, precibus quibus valebant, agerent, ne tanti patris præsentia carituri, ad exteras & barbaras mitterentur regiones, Sanctus Abbas respondit: a) Ut quid irrationabilibus fletibus & precibus affligitis animam meam? Aut numquid voluntatem meam, & non potius voluntatem Dei, cui omnes obtemperare debemus, seqvor in hoc negotio? Erant autem coram eo posita vestimenta, & vasa sacra, cæteraque utensilia ad ministerium divini officii pertinentia, quæ iidem fratres, qui mittendi erant, secum ferre debebant. Volens itaque certos eos reddere, quoniam a Do-

mi-

a) *MS addit*: Quid est hoc dulcissimi fratres quod facitis?

mino egressus esset sermo, elevavit pel-
vim, quæ ad recipiendam aquam Sacer-
dotis manibus fundendam deputata erat,
& digitum fundo ejus imprimens, dixit:
Ecce hoc vobis erit signum quod Spiri-
tus Domini miserit vos. Mirum in mo-
dum rigor & inflexibilitas æris teneritu-
dini digiti ejus cedere visa est: adeo ut cu-
jus quantitas sacer articulus fuerit, usq;
hodiè liquido valeat dignosci. Quantum
autem intus cessisse, tantum foris æqua-
litate excessisse videtur. In testimo-
nium, enim tanti miraculi eadem pelvis
in secretario domus, quam tunc pater
sanctus ordinavit, summa cum reveren-
tia servatur. Porro prædicti fratres vi-
dentes perspicuam divinæ gratiæ præ-
sentiam adesse, stimulos edacis tristitiæ
reprimentes gavisi sunt: & licet remo-
tissimas, & in ultimo climate Aquilonaris
brumæ abstrusas nationes, non sine quo-
dam horrore spiritus adire possent: ta-
men eandem gratiam Dei meritis & præ-
cibus sancti Patris nostri intervenienti-
bus se comitaturam, pia confidentia præ-
sumebant. Erat verò inter cæteros ado-
lescens quidam honestæ indolis & co-
lum-

lumbinae simplicitatis, Gerardus *b)* nomine oriundus de Provincia Germaniae secundae, civitate Trajecto, qui impatientius aliis dolens, cum lacrymis dixit ad virum Dei: Beatissime Pater, ego miserabilis juvenculus relicta domo paterna, spretisque *c)* omnibus, quae mihi in hoc seculo desiderabilia & amabilia esse poterant, religionis amore paternitatem tuam adii, sperans me tua, dulcissima praesentia debere frui, tuis doctrinis & exemplis informari, tuis meritis & precibus adjuvari, subque sanctae hujus multitudinis umbraculo a turbine tentationum, & ab aestu juvenilium desideriorum tutari: quodque votis omnibus exopto, inter sacra corpora fratrum nostrorum in hoc caemiterio quiescentium diem expectare novissimum. Et ecce ejicis me hodie a facie tua, sanctique hujus collegii consortium perdo, & insuper desiderata mihi sepultura privabor. Hinc prorsus, hinc vehementer doleo: quia cor meum conturbatum est in me. Compassus adolescenti vir beatus afflictam moerore animam ejus affatu blando mul-

b) MS Gerardus. *c)* MS addit: rebus.

mulcere curavit: & quæ post annos
 quinquaginta futura erant spiritu Pro-
 phetico prævidens & prædicens, ait ad
 eum. Vade, fili carissime, *d)* quò te
 Spiritus Sanctus mittere dignatur, & in
 agro Dominico tamquam strenuus o-
 perator labora: ego tibi in nomine Do-
 mini polliceor, & securum te facio,
 quia sicut desideras, in Claravalle *e)* mo-
 rieris: & cœlestis sponsi gloriosum
 adventum unà nobiscum præstolaberis.
 Hanc ergò tam lætam pii Patris sponsi-
 onem frater ille velut arrham desiderii
 sui suscipiens, gavisus est valde: sciens
 utique, nec falli posse, nec fallere velle
 hominem, quem sapientiæ & veritatis
 sectarium esse, manifesta signorum &
 prodigiorum declarabant indicia. *f)*
 Ivit itaque, & in domo, quam cum cæ-
 teris fratribus initiare mittebatur, Pri-
 oris & Cellerarii administrationes stre-
 nuè percurrentes, divina largiente gratia
 nomen pariter & officium Abbatis for-
 titus est. Cujus dignitatis apicem licet
 invitatus conscenderet, *g)* malens in hu-
 mili loco salvari, quàm in sublimi peri-
 cli-

d) MS addit: vade. *e)* MS Clarevalle. *f)*
 MS initia. *g)* MS ascend.

clitari: susceptum tamen religiosissimæ
 conversationis nitore decoravit. Quia
 verò propter paucitatem Clericorum,
 vix aliquis de terra illa convertebatur,
 Dominus fideli suo de partibus Germa-
 niæ & Angliæ literatas & discretas per-
 sonas mittebat: per quas disciplina Mo-
 nasticæ Religionis in regno illo fundata
 crescebat, & fructificabat competenter
 in populis, qui Monachi quidem nomen
 audierant, sed Monachum antea *h)* non
 viderant. Ipse etiam Domnus Abbas
 Cellerario suo, Abraham nomine, viro
 prudenti, universa domus ordinatione
 in temporalibus, cunctisque negotiis ex-
 terioribus commissis, totum se spiritua-
 libus studiis mancipavit: animabus lu-
 crandis intendere, in servitio Dei vigil
 & sollicitus inveniri, frequens esse in la-
 bore, dum alias vacaret: frequens eti-
 am in lectione, corporale subsidium de
 communi quærere, & per omnia for-
 mam pietatis & religionis fratribus su-
 is studens exhibere. Tanta quoque
 mansuetudinis & patientiæ gratia pol-
 lebat, ut cum quadam vice Monachus
 quidam, quem pro culpa sua castiga-
 rat,

G

h) MS ante.

rat, i) maligno spiritu afflatus, descendentem; eum per gradus Dormitorii pugno tam validè percussisset, ut dolor non modicus ictui succederet, tantæ perversitatis hominem non solum non ejiceret, seu gravi culpæ subjiceret: sed e contrario seorsum eum trahens, veniam coram ipso peteret: supplicans, ut rancorem, quem adversus se habebat, propter Deum dimitteret. Cæterum, quidquid virtutis, quidquid religionis, tam in se quam in subditis suis deprehendebat: non hoc suæ industriæ, sed gratiæ Dei, meritisque sanctissimi Patris sui Bernardi tribuebat. Jam verò si fortè agendorum causâ negotiorum, certa necessitas eum de Monasterio progredi postulasset: tantum se ac talem in omni disciplina & continentia sæcularibus exhibebat: ut tam Rex quam Principes terræ illius, sicut revera hominem Dei ipsum venerarentur & colerent, & audito eo multa facerent, & libenter eum audirent. Dux etiam terræ illius vir strenuus & potens, totum se ad reverentiam beati viri submittebat, fastigiumque principatus sui celsitudini sanctita-

i) MS castigavit.

Et ita ipse adeo humiliabat, ut aliquo-
 ties familiaribus suis diceret. Quacum-
 que hora Abbatem Gerardum *k)* me
 videre confidero, tanto timore concu-
 tior, ac si omnia secreta & abstrusa *l)*
 pectoris mei pateant oculis ejus. Cum
 autem jam senuisset, & usque ad decre-
 pitam ætatem pervenisset, quadragesi-
 mum in Prælatione *m)* complens an-
 num, variis quoque infirmitatibus cor-
 pus ejus quateretur: cœperunt eum
 fratres rogare, quatenus sicut commu-
 niter multo tempore cum eis vixerat,
 ita etiam sepulturæ locum apud ipsos
 sortiri dignaretur. Quibus vir Domi-
 ni respondit. Ne quæso, ita loquamini,
 filii mei. Oportet modis omnibus, ut
 in Claravalle *n)* moriar, & secundum
 sponsonem Deo dilecti patris mei, cum
 sanctis qui ibi pausant, in pace in idip-
 sum dormiam & requiescam. Cau-
 santibus illis & dicentibus: quomodo te,
 pater, illuc reducere poterimus, cum
 præter veteranæ senectutis incommo-
 da, tot & tantis infirmitatibus quassa-
 tus & debilitatus sis, ut vix ad proximos
 ter-

k) MS Gerhard. *l)* MS secreta & obscura pect.

m) MS plantatione. *n)* MS Clarevalle.

terminos Danorum spirantem te pervenire posse putemus: cum multa fiducia respondit: Verbum Dei validum & fortè, vivum & efficax, quod per os reverendissimi viri auribus meis infusum, penetralibus cordis mei arrham bonæ spei hujus, quā feror, indidit, prosperos in hoc itinere successus præstabit: Vos tantum, quod præcipio, festinanter implere curate. Itaque gestatorio inter duos eqvos composito, in eo collocatur: & non sine grandi miraculo à finibus orbis per tanta terrarum spatia, per tot maris & fluminum o) pericula, Claram vallem p) pervenit, ibique in infirmitorio aliquamdiu recubans, in bona confessione spiritum exhalavit. Accepit vero desideratæ sepulturæ locum juxta beatæ memoriæ Domini Benedicti nani tumbulā, q) qui eum familiariter in vita sua dilexerat. Cujus decessum cum Rex Sveciæ comperisset, cum gemitu protestatus est, regnum & terram suam dignam non fuisse, ut in eā tanti viri sacra ossa requiescere debuissent.

o) MS fluctuum. p) MS Clarevallem. q) MS Domini Humberti tumbam.

Emendanda.

PAg. 9. lin. 26. lege: *illustri viro alendum reli-*
querit. pag. 20. lin. 5. lege: *Faling Jutiae inter.*
pag. 28. lin. 4. lege: *eiusdem sancti.* pag. 32. lin.
7. lege: *effossus.* pag. 35. lin. 26. lege: *veniente Pe-*
tro. pag. 42. lin. 24. membrana habet: *dati etiam*
in fidejussoribus intercessoribus, quod primò c-
mendare volui: postea ex pag. 84. lin. 6. vidi vo-
culam *in delendam esse*, legendumque: *dati etiam*
fidejussoribus. pag. 48. lin. 6. lege: *Düsiæfal.* pag.
51. lin. 7. lege: *viro suo Herlogh.* pag. 55. lin. 26.
lege: *Christus iterum.* pag. 71. lin. 26. lege: *vin-*
etum ded. pag. 74. lin. 12. lege: *filiam.*

Árni Magnússon, 1663-1730

Incerti Auctoris Chronica Danorum

Lipsia 1695

H.sept. 39

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10451523-0

VD17 23:281873D